

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 25 september 2023

Tid:

kl. 16:00-20:05

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-23

Justerat den 2 oktober 2023

Anslaget den 3 oktober 2023

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Kerstin Tillkvist
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om skolans ekonomi
- §2 Interpellation av Annika Elmlund (M) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) gällande uppdrag om centrumanalys i budget
- §3 Bordläggning av interpellationer
- §4 Interpellation av Kristin Jacobsson (C) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om hemlöshet och osäkra boendeförhållanden för barnfamiljer och relationsvåldsutsatta
- §5 Bordläggning av interpellationer och ändring av föredragningsordning
- §6 Nya interpellationer
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2023
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2023
- §13 Upprustning och ombyggnad av Vällingby sim- och idrottshall, fastigheten Kanslisilket 5
- §14 ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026
- §15 Översyn av avgifter för fordonsdispenser gällande tunga, långa och breda transporter
- §16 Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning år 2022 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bihang 2023:2)

- §17 Markanvisning för parkeringsgarage till Stockholm Stads Parkering AB och badanläggning till fastighetsnämnden inom del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1 i Kärrtorp – Projekt Nytorps gårde
- §18 Motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga
- §19 Motion om Det är 2023 för tusan – hög tid för klickbara länkar i beslutsunderlag!
- §20 Motion om att kriget i Ukraina visar att beredskapen i Stockholm måste bli bättre
- §21 Motion om att göra Stockholm till pilotkommun för Cure Violence-metodiken
- §22 Nyväckta motioner
- §23 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om skolans ekonomi

KS 2023/510

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Andréa Hedin (M) har ställt en interpellation till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om skolans ekonomi. Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2

Interpellation av Annika Elmlund (M) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) gällande uppdrag om centrumanalys i budget

KS 2023/663

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Annika Elmlund (M) har ställt en interpellation till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) gällande uppdrag om centrumanalys i budget. Kommunfullmäktige beslutade den 29 maj 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Valeskog (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3

Bordläggning av interpellationer

Bordläggning av interpellationer

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 3-6 i kungörelsen.

§ 4

Interpellation av Kristin Jacobsson (C) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om hemlöshet och osäkra boendeförhållanden för barnfamiljer och relationsvåldsutsatta

KS 2023/742

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Kristin Jacobsson (C) har ställt en interpellation till till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om hemlöshet och osäkra boendeförhållanden för barnfamiljer och relationsvåldsutsatta. Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5**Bordläggning av interpellationer och ändring av
föredragningsordning****Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 8-18 i kungörelsen. Punkten 36 i kungörelsen behandlades före punkten 21 i kungörelsen.

§ 6 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Marcus Wangel (C) till miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) gällande bräddningar av avloppsvatten. Rotel IX.

Dnr KS 2023/944

2. Interpellation av Nike Örbrink (KD) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående stadens arbete med terrorförebyggande arbete i stadsmiljön. Rotel VIII.

Dnr KS 2023/989

3. Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) gällande brister i vuxenutbildning. Rotel III.

Dnr KS 2023/1019

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga angående Slussen.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Leif Söderström (SD) ställer en fråga om majoritetens inställning till den framtida lagen om informationsplikt.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur man förhindrar att barn mördar och mördas.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Hamid Ershad Sarabi (C) ställer en fråga om majoritetens syn på barn- och ungdomsidrott.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om majoritetens arbete mot äldres ofrivilliga ensamhet.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 6

Per Rosencrantz (M) ställer en fråga om vad vänsterstyret gör för att göra Stockholm mer attraktivt för barnfamiljer.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om rivningen av Medeltidsmuseet.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

**§ 9
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 2 oktober 2023.

§ 11

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023

KS 2023/8

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 31/8 2023 – 20/9 2023:

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2023-09-14 om ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige för Kristdemokraterna efter avgången ersättare. Avgången ersättare: Anton Roos (KD). Ny ersättare: Gaby Roseen (KD)

KS 2023/7-23

Länsstyrelsens beslut 2023-09-14 om ny ledamot och ersättare i kommunfullmäktige för Vänsterpartiet efter avgången ledamot. Avgången ledamot: Marcus Svanfeldt Obligado (V). Ny ledamot: Cecilia Herrström (V). Ny ersättare Charlotte Pittuco (V).

KS 2023/7-24

Nacka tingsrätt; Mark- och miljödomstolens beslut den 18 september 2023

Slutligt beslut (ej särskilt uppsatt) (2023-09-18) överklagande av kommunfullmäktiges beslut 2023-05-29 § 13 angående detaljplan för del av fastigheten Hekla 1 i stadsdelen Kista i Stockholm (240 bostäder, förskola och kontor) Dp 2021-05642-54; nu fråga om avskrivning.

Mål nr P 5095-23.

Mark- och miljödomstolen skriver av målet.

§ 12
Valärenden i kommunfullmäktige 2023

KS 2023/4

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns med tilläggförslag från Linnéa Vinge (SD).
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag med tilläggförslag av Linnéa Vinge (SD).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Valärenden i kommunfullmäktige 2023.

Förslag till beslut

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige godkänner Julian Kroons (SD) avsägelse som ledamot i stadsbyggnadsnämnden, att Mats Jonsson (SD) väljs till ledamot samt att Julian Kroon (SD) väljs till ersättare i stadsbyggnadsnämnden.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggförslag från Linnéa Vinge (SD). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslagen.

§ 13

Upprustning och ombyggnad av Vällingby sim- och idrottshall, fastigheten Kanslisilket 5

Inriktningsbeslut

KS 2023/786

Beslut

1. Inriktningen för projekt Upprustning och ombyggnation av Vällingby sim- och idrottshall, i enlighet med fastighetsnämndens förslag, godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Upprustning och ombyggnation av Vällingby sim- och idrottshall till en investeringsutgift som framgår av bilaga 1 till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för 2023 ska inrymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Upprustning och ombyggnad av Vällingby sim- och idrottshall, fastigheten Kanslisilket 5.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V), Martin Hansson (MP) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sergej Salnikov (SD), Hanna Wistrand (L), borgarrådet Wedin (M), Hamid Ershad Sarabi (C) och Lovisa Hedin (KD) föreslår att

kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026**

Framställd från socialnämnden

KS 2023/175

Beslut

1. Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026, godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet med tillhörande underbilaga.
2. Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021 (dnr 154-2048/2017) upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S), borgarrådet Jönsson (L), Rashid Mohammed (V) och Tomas Beer (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen som i första hand innebär att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet. Om ärendet inte återremitteras föreslås i andra hand att kommunfullmäktige beslutar att avslå ärendet.

Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen som innebär att kommunfullmäktige bland annat beslutar att återremittera ärendet och komplettera ärendet enligt de synpunkter som Kristdemokraterna framför i ersättaryttrandet.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslagen om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Moderaternas förslag, Sverigedemokraternas förslag om avslag och mot Kristdemokraternas förslag i övrigt och finner att fullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Översyn av avgifter för fordonsdispenser gällande tunga, långa och breda transporter**

Hemställd från trafiknämnden

KS 2023/766

Beslut

1. Avgifter för fordonsdispenser gällande tunga, långa och breda transporter fastställs i enlighet med trafiknämndens förslag och bilaga till utlåtandet.
2. De nya avgifterna ska börja gälla från och med den 1 november 2023.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Översyn av avgifter för fordonsdispenser gällande tunga, långa och breda transporter.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning år 2022 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bihang 2023:2)**

KS 2023/586

Beslut

1. Direktionen för Stockholms kommuns arbetstagares understödsstiftelse beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
2. För sin del beviljas styrelsen för Handelshögskolan i Stockholm ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
3. Styrelsen för Stiftelsen SHIS Bostäder beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
4. Styrelsen för Stiftelsen Stockholms Sjöfartshotell beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
5. Styrelsen för Stiftelsen Strindbergsmuseet beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
6. Styrelsen för Stiftelsen Tyrestaskogen beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.
7. Styrelsen för Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum beviljas ansvarsfrihet för 2022 års förvaltning.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag i utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning år 2022 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bihang 2023:2).

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17

Markanvisning för parkeringsgarage till Stockholm Stads Parkering AB och badanläggning till fastighetsnämnden inom del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1 i Kärrtorp – Projekt Nytorps gärde

Reviderat inriktningsbeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/584

Beslut

1. Inriktningen för projekt Nytorps gärde godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för exploatering i Hammarbyhöjden och Kärrtorp för projekt Nytorps gärde till en investeringsutgift upp till 46,7 mnkr, som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Markanvisning för parkeringsgarage till Stockholm Stads Parkering AB och badanläggning till fastighetsnämnden inom del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1 i Kärrtorp – Projekt Nytorps gärde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ulf Walther (S) och Tobias Johansson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Wedin (M), André Nilsson (L), Svante Linusson (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18

Motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga

Motion av Linnéa Vinge (SD)

KS 2023/123

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) och Isabel Smedberg-Palmqvist (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Motion om Det är 2023 för tusan – hög tid för klickbara
länkar i beslutsunderlag!**

Motion av Svante Linusson (C)

KS 2023/151

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om Det är 2023 för tusan – hög tid för klickbara länkar i beslutsunderlag!.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och Martin Hansson (MP) och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Svante Linusson (C), borgarrådet Wedin (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20

Motion om att kriget i Ukraina visar att beredskapen i Stockholm måste bli bättre

Motion av Kristin Jacobsson (C)

KS 2023/258

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att kriget i Ukraina visar att beredskapen i Stockholm måste bli bättre.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Emelie Stark (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kristin Jacobsson (C), Gabriel Kroon (SD), borgarrådet Jönsson (L), borgarrådet Wedin (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21

Motion om att göra Stockholm till pilotkommun för Cure Violence-metodiken

Motion av Karin Ernlund (C)

KS 2023/149

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att göra Stockholm till pilotkommun för Cure Violence-metodiken.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 5 september till 25 september 2023:

1. Motion av Nike Örbrink (KD) om återinträde i Connect Sweden. Rotel I. Dnr KS 2023/956.
2. Motion av Johan Nilsson (M) om att genomföra en översyn av Stockholms äldre detaljplaner (främst fd stadsplaner) för stadens trädgårds-, villa- och småstugeområden. Rotel II. Dnr KS 2023/1020.
3. Motion av Andréa Hedin och Anna Cederschiöld Stuart (båda M) om att möjliggöra 4 500 bokningsbara timmar i Stockholms skolor för idrottsföreningarna. Rotel III. Dnr KS 1021.
4. Motion av Linnéa Vinge (SD) om gör det enklare att starta och bedriva föräldrakooperativ. Rotel VII. Dnr KS 2023/1022.
5. Motion av Linnéa Vinge och Anders Lindman (båda SD) om informationskampanj för att motverka bedrägerier riktade mot äldre. Rotel VI. Dnr KS 2023/1023.

§ 23
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle ordf. §§		S	17:01	20:08
77	Brinck, Cecilia, ordf. §§		M	15:52	20:08
47	Stenudd, Sara, ordf. §		V	17:01	20:08
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:57	20:08
105	Ali Hassan, Shamso		V	17:32	20:08
42	Ali, Ismail		C	17:12	20:05
92	Armstad, Stian		S	17:34	20:06
89	Badeli, Aida		MP	17:41	20:08
96	Bengtsson, Frida		S	16:45	20:08
23	Bjuggren, Emilia		S	15:58	20:08
8	Boucher, Torun		V	16:23	20:06
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	15:53	20:08
94	Carlsson, Alma		S	16:02	20:08
13	Cederschiöld, Anna		M	17:48	20:08
80	Edin, Anders		SD	16:54	20:08
53	Edlund, Ingela		S	15:58	20:06
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:29	20:08
67	Elmlund, Annika		M	16:03	20:06
95	Finnveden, Felix		S	16:32	20:08
14	Forslund, Maurice		KD	17:52	20:08
69	Friberg, Annika		M	16:52	20:06
12	Granswed Baat, Sophia		M	17:58	20:08
103	Güler, Esme		S	16:09	20:08
52	Göransson, Anders		S	16:30	20:06
51	Hansson, Martin		MP	16:04	20:06
4	Hedin, Andrea		M	15:56	16:28
4	Hedin, Andrea	Randquist, Theréz	M	17:13	20:08
66	Hedrup, Tom		M	17:46	20:08
61	Heinonen, Johan		S	16:05	20:08
34	Hellström, Anette		M	17:00	20:06
106	Herrström, Cecilia		V	15:58	20:08
37	Hollis, Michaela		KD	17:57	20:08
107	Holm, Jens		V	17:46	20:08
70	Hökmark, Christoffer	Erbe, Torbjörn	M	17:34	20:08
43	Ibrahim, Ashna		C	18:06	20:08
19	Jacobsson, Kristin		C	15:50	20:08
30	Jama, Hassan		V	18:00	20:05
88	Jama, Mansur		MP	17:58	20:08
31	Johansson, Tobias		V	17:48	20:08
39	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	L	16:51	20:08

Kommunfullmäktige
2023-09-25

Sida 31 (98)

79	Juntunen, Tapani		SD	17:12	20:08
18	Jönsson, Jan		L	15:55	20:06
101	Kazinic, Elvir		S	18:06	20:08
62	Kratz, Tina		V	15:58	20:06
86	Kroon, Gabriel		SD	16:57	20:06
81	Kroon, Julian	Lindman, Anders	SD	16:53	20:08
104	Körhan, Özlem		V	16:30	20:06
99	Lind, Andreas		S	17:44	20:08
7	Lindblom, Clara		V	17:35	20:06
60	Lindgren, Jimmy		S	17:04	20:08
71	Lindström, Therese		M	16:46	20:08
45	Linusson, Svante		C	16:07	20:08
16	Ljung, Björn		L	16:50	20:06
64	Ljuslin, Maria		V	17:52	20:08
97	Lorentzi, Ulrika		S	16:21	20:08
11	Lutz, Kristina	Cederhage, Roslana	M	17:59	20:08
9	Mattsson, Alexandra		V	17:51	20:08
63	Mjörnberg, Robert		V	15:58	20:08
38	Modig, Aron	Hedin, Lovisa	KD	17:55	20:08
28	Mohammed, Rashid		V	15:55	20:06
29	Mustonen, Maria		V	15:55	20:06
20	Naddebo, Jonas	Hojem, Frank	C	17:48	20:08
41	Nilsson Söderström, Åsa	Abdu, Said	L	17:34	20:08
32	Nilsson, Johan		M	17:39	19:19
10	Nilsson, Jonas	Virro, Henrik	M	17:45	20:08
44	Nyberg, Claes	Ershad Sarabi, Hamid	C	16:36	20:08
87	Obermüller, Cecilia		MP	18:00	20:08
24	Ojanne, Alexander		S	15:58	20:06
33	Paccamonti, Johan		M	17:57	20:08
100	Palm, Ulrika	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	16:17	20:08
98	Piazzolla, Catharina		S	16:51	20:08
93	Rashid, Sona	Bustos, Emil	S	17:46	20:08
91	Risberg, Eva		S	16:25	20:08
72	Rosencrantz, Per		M	16:56	20:08
90	Runsten, Magnus	Beer, Tomas	MP	16:02	20:08
83	Salnikov, Sergej		SD	17:41	20:08
27	Salvo, Maria-Elsa	Pettersson, Fredrik	S	16:00	20:06
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	17:50	20:08
54	Sjöberg, Ulla	Stark, Emelie	S	17:12	20:08
35	Sjölander, Henrik		M	17:27	20:06
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	19:10	20:06

Kommunfullmäktige
2023-09-25

Sida 32 (98)

57	Stavling, Margareta		S	16:05	20:08
50	Strömgren, Lars		MP	18:00	20:06
74	Svanström, Sara	Nilsson, André	L	16:06	20:06
84	Söderström, Leif		SD	15:52	20:06
75	Tufvesson, Christina		L	16:58	20:08
22	Valeskog, Jan		S	16:23	20:06
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	15:59	20:08
85	Vinge, Linnéa		SD	16:48	20:06
55	Walther, Ulf		S	17:55	20:08
21	Wanngård, Karin		S	16:47	20:06
82	Wassermann, Emelie		SD	17:34	20:08
5	Wedin, Dennis		M	16:45	20:08
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:44	20:08
73	Werner, Hanna		M	17:44	20:08
46	Wihlman, Thomas		C	17:33	20:08
78	Åkerlund, Liliane		SD	16:28	20:08
15	Örbrink, Nike		KD	16:03	20:08
25	Österberg, Anders		S	17:00	20:08
59	Österman, Gustav		S	16:46	20:08
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:55	20:05

Bilaga 2**Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 25 september 2023**

§ 1 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om skolans ekonomi

Anförande nr 1

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet Hedin (M): När jag skrev denna interpellation i våras var läget i Stockholms skolor ohållbart, och nu, sex månader senare, är det inte mycket som har förändrats. Till följd av den höga inflationen, ett osäkert omvärldsläge och inte minst ett minskat barnantal har kostnaderna för skolan ökat markant. Enligt utbildningsnämndens tertialrapport som kommer upp här i september är prognosen för skolorna i egen regi totalt sett ett underskott med sammanlagt 324 miljoner kronor. Grundskolorna står för ett underskott på ungefär 250 miljoner och gymnasieskolorna för ett underskott på ungefär 75 miljoner.

Just nu kan man till stor del använda de medel som tidigare har fonderats för att täcka en del av detta underskott i år. Men jag utgår från att det inte är så man har tänkt hantera situationen långsiktigt. Min fråga blir helt enkelt: Är tanken att man ska använda fonderna år efter år, eller finns det en långsiktig plan?

Vi vet också alla att personalen i skolan är nyckeln till att eleverna når godkända kunskapsresultat, att tryggheten upprätthålls och att det finns vuxna som kan se det där barnet med särskilda behov, som behöver lite extra stöd. Jag frågade därför i min interpellation hur det ser ut på våra skolor och om det kommer att bli några personalförändringar. Borgarrådet skrev före sommaren i sitt svar att det till dags dato inte är några lärare som har sagts upp i staden. Då blir min fråga: Gäller det beskedet fortfarande, nu när höstterminen har inletts? Är det fortfarande inga lärare som har sagts upp i våra skolor?

Anförande nr 3

Borgarrådet Bjuggren (S): Tack för frågan, Andréa! Andréa Hedin räknar upp ett antal strukturella förutsättningar som gör att ekonomin är tuff ute i våra skolor, precis som i hela välfärden: inflationen, de strukturella förändringarna, det vill säga att vi får färre elever i våra skolor, ökade hyreskostnader och ökade pensionskostnader.

Men Andréa Hedin missade att också nämna det stora sveket från regeringen – att vi helt enkelt inte får den medfinansiering som vi behöver och som vi historiskt har fått. I det här landet har stat och kommun hjälpts åt att finansiera välfärden, och delfinansieringen från staten har successivt sjunkit från hälften till numera en tredjedel av välfärden. Det är klart att detta ställer stora krav. Man kan se detta som en möjlighet,

med ökat kommunalt självstyre. Men jag tror att det skulle vara bättre för Sveriges välfärd om regeringen också tog sitt ansvar.

Sida 34 (98)

Jag kan glädja Hedin med att säga att de senaste siffror vi har visar att inga lärare och ingen annan personal i våra skolor har sagts upp på grund av arbetsbrist. Hedin vet, liksom många ute i våra skolor men kanske inte alla stockholmare, att antalet barn i Stockholms grundskolor som det ser ut just nu kommer att minska ganska kraftigt de kommande tio åren, med kanske 6 000 färre barn i våra grundskolor. Det är klart att om den befolkningsprognosen slår in kommer man att behöva antingen minska på personalen eller ta det som en chans att verkligen öka lärartätheten.

Jag hoppas att vi kommer att komma till ett läge när inflationen lägger sig och vi får riktiga välfärdssatsningar så att vi i stället kan använda detta som en möjlighet att öka lärartätheten, vilket är ett löfte som vi har velat ge stockholmarna. Men det bygger nog på att vi får en regering som också vill se en sådan utveckling i våra skolor. Som tur är har vi lite tid och hinner ändra även på detta.

Med detta sagt ser det ut att fortfarande vara tufft i höst och kommande år. Vi har en hög inflation, och vi kommer förmodligen att se ett minskat antal barn i våra skolor. Och då gäller det att vi tar ansvar. Därför vill jag verkligen skicka ett stort tack till alla rektorer, lärare och annan personal i våra skolor som nu arbetar målmedvetet med att se till att alla barn får precis det stöd de behöver och att vi använder de resurser vi har på bästa sätt. Och så vill jag skicka ett litet tack till den förra S-regeringen, som sett till att vi har välfyllda fonder som kan användas i sådana tider av kris som vi nu befinner oss i.

Anförande nr 4

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Tack, Andréa Hedin, för frågan! Jag vill också rikta ett stort tack till alla Sveriges lärare som har lyft detta och fått alla att inse hur tufft det är på skolorna. Vi har också en skuld historiskt – det har varit en lång period av underfinansiering av skolorna, så man har fått knapra in hela tiden. Tidigare har vi inte hört Moderaterna yttra sig om detta så mycket, så det är jättekul att också ni har insett detta och lyssnat på lärare i hela Sveriges land som har larmat om det här.

Vi hanterade det tuffa läget 2023 hyfsat bra. Vi lyckades hitta extra pengar att skicka ut till skolorna. Vi i Vänsterpartiet hade, likaväl som våra övriga majoritetskamrater, gärna sett att det varit möjligt att ge alla de 100 miljonerna till de skolor som behövde det, alltså de kommunala skolorna, och att slippa skicka 25 miljoner till de privata skolor som hade talat om att de redan hade kunnat plocka ut en vinst. Det hade varit mycket bättre att få skicka pengarna dit där de behövdes. Vi behöver alltså också ett nytt system för skolorna.

Om moderaterna i riksdagshuset också hade den insikt som Andréa pekar på här, att det behövs mer pengar till skolorna, hade det varit jättebra – om det hade funnits mer pengar att dela ut i generella statsbidrag, precis som Emilia pratade om. Man pratade om att det behövdes 12 miljarder bara till skolorna. Regeringen gav 6 miljarder till både kommuner och regioner, till hela välfärden.

Det finns alltså brister, och jag hoppas att denna insikt kan sprida sig. Vi såg en liten ökning nu. Vi hade hoppats att det kommit pengar i vårbudgeten, men det saknas insikt i regeringen om det ansvar som man behöver ta för att kommunernas och regionernas

välfärd ska klara sig genom den lågkonjunktur som vi nu är inne i. Så skicka gärna dessa frågor vidare till dina partikamrater i regeringen!

Sida 35 (98)

Anförande nr 5

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Först vill jag säga att det är glädjande att Vänsterpartiet uppskattar Moderaternas lokala comeback i skolfrågorna. Vi är här för att stanna.

Sedan blev det nu mycket fokus på statsbidragen. Det kan inte ha varit någon jätteskräll för den styrande majoriteten att regeringen skulle återgå till prepande-minivåer när det gäller statsbidragen. Man vet ju också att det inte är vanligt att medel skjuts till på det sättet i vårändringsbudgetarna, utan det var ett undantag när det var pandemi.

Men ni är valda för att ta ansvar för den skolsituation som vi har i Stockholm i dag. Flera av oss är om några veckor inbjudna av Sveriges lärare till en debatt om den akuta situation vi har i Stockholms skolor. Vi har 54 grundskolor som går med överskott eller marginellt underskott, men vi har 75 skolor som går med stora underskott.

Jag ställer mig frågan: Hur ska skolborgarrådet och den styrande majoriteten se till att det inte är barnen med störst behov som drabbas av neddragningarna? Hur säkrar man att de satsningar på Järva som gjordes under förra mandatperioden faktiskt kan fortsätta och att de elever som kommer från de socioekonomiskt tuffaste bakgrunderna får hjälp och stöd i skolorna så att vi kan utjämna livschanser?

När det gäller Vänsterpartiets och majoritetens fråga om friskolorna och missnöjet med systemet kunde man ha tittat på detta under exempelvis föregående mandatperiod eller perioden dessförinnan, men det är vår regering som nu faktiskt tittar på vinstuttaget i friskolorna.

Anförande nr 6

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Moderaternas oppositionsborgarråd säger att regeringens hantering av välfärden inte borde vara någon jätteskräll. Man får väl tyvärr hålla med om att det inte är någon jätteskräll att en moderatregering skär ned på välfärden. Men det är klart att det får konsekvenser i verkligheten, just den verklighet som Hedin vill att vi pratar om – för staten har ju helt andra muskler än en kommun har.

Med detta sagt var det, precis som Tina också var inne på, mot denna bakgrund som vi gjorde den tydligt riktade prioriteringen av skolan i budgeten för 2023. Vi har också skjutit till extra pengar under året när vi sett hur situationen ytterligare förvärrats.

Precis som det inte är någon jätteskräll att en moderatregering inte prioriterar skolan är det tyvärr samma sak i den oppositionsbudget som Andréa Hedin inte ville prata så mycket om nu men som hon hänvisar till i sin interpellation. Räknar man på det alternativ som Moderaterna har lagt fram för Stockholms skolor utgör det, om man tar bort förskolan från utbildningsnämndens budget, en ram på totalt sett 229 miljoner mindre än den budget som vi använder nu, som vi sedan har tillfört ytterligare 100 miljoner till. Det är klart att det är ett tufft läge, och jag tror att vi alla är glada att vi i det läget har en majoritet, om inte på riksplånet så i alla fall här i Stockholm, som ser att välfärden behöver ha högsta prio när omvärlden är tuff.

För att återkomma till barnen med störst behov gjorde vi också en väldigt tydlig satsning inför detta år genom att höja schablonerna för det socioekonomiska stödet mer än schablonerna i övrigt, just för att säkerställa att de barn som har de allra största behoven ska få det stöd och den hjälp de behöver, vilket glädjande nog också ger resultat. Vi ser på de resultat som kom inför sommaren att betygsutvecklingen i Järva fortsätter att vara stabil. Det är alldeles för tidigt att tala om några trender, men det vi ser är att den negativa trend för resultaten i årskurs 6 som vi såg år efter år med det borgerliga styret i Stockholm, då eleverna i årskurs 6 presterade sämre och sämre år för år, inte syns i de resultat vi har fått i år, vilket jag också är väldigt glad för. Jag hoppas att vi kommer att kunna se att det är ett trendbrott. Än så länge är det bara *ett* måttår, och det är för tidigt att tala om trendbrott.

Vi ger som sagt mer resurser till de elever som behöver det allra mest. Inga lärare har sagts upp, och än så länge är personaltätheten oförändrad.

Anförande nr 7

Borgarrådet H e d i n (M): Förvånningen verkar vara stor kring preandeminivåerna, men då borde majoriteten vara otroligt glad över att man nu skjuter till mer statsbidrag. Vi får faktiskt ett tillskott till staden på över 655 miljoner, och 70 miljoner extra riktade till skolorna i Stockholm. Ännu mer förvånande är det, när man har detta stora fokus på statsbidrag, att vi inte ens har sökt alla statsbidrag som vi kunde söka för skolorna under det här året. Vi kunde exempelvis ha sökt statsbidrag för lovskola för de yngsta, men det har man från majoritetens sida valt att inte göra.

Men jag vill inte bara fastna i diskussionen kring situationen här och nu, för jag är genuint orolig för de kommande åren. Vi har ett vikande elevantal under lång tid framöver i Stockholm, och jag undrar hur skolborgarrådet ska säkerställa att resurser avsätts till lärande så att de inte bara går till att täcka tomma platser. Det är klart att det de kommande åren, när antalet elever minskar ganska jämnt över hela staden, finns en stor risk för att skolorna tvingas skära ned på lärare och på det som verkligen betyder något.

När det gäller vår egen budget får vi nog sätta oss ned och räkna och jämföra. Moderaterna lade faktiskt mer pengar på skolan än majoriteten – det syntes inte minst i kommunstyrelsen före sommaren när vi röstade. Vi ville skjuta till ytterligare 250 miljoner till våra skolor, men det blev 102 miljoner från majoriteten.

Men givet de ökade statsbidragen och att vi också vet hur situationen ser ut i våra skolor undrar jag om skolborgarrådet kan garantera att det här är det sista året som lärarna tvingas stå och demonstrera utanför Stadshuset för att de är rädda att bli av med jobbet. Eller kommer det att hända igen?

Anförande nr 8

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tänkte bara avslutningsvis säga att det absolut inte är förvånande och inte direkt någon chock att en moderat regering med starkt stöd av SD inte levererar vad gäller välfärden. Det är mycket snack och lite verkstad. När man står här i opposition har man miljoner att tillföra, men när man sitter i regeringen eller i styret här kommer inte de pengarna. Då satsar man överlag hellre på att sänka skatten och skjuta till i andra delar – rut och hit och dit.

Det har funnits förslag på bordet i riksdagen om att ta bort friskolesystemet eller göra stora förändringar. Ingen röst från Moderaterna har lagts på detta; inget stöd har kommit. Elevtappet skulle också vara mycket lättare att hantera om vi inte var så bundna av det system som gäller nu, med en peng per elev. Så fort man tappar 10, 20, 60 eller kanske ända upp till 100 elever, som några av skolorna har gjort nu, blir det så otroligt markant. Man står kvar med samma skolbyggnad och samma kostnader för den. Man behöver ha sina lärare kvar, men man kan inte hantera att man inte får in pengar för detta. Man skulle kunna hitta andra sätt att finansiera det om vi slapp det här systemet, som hela tiden drabbar de kommunala skolorna på ett orättfärdigt sätt.

Jag hoppas alltså verkligen att de signaler om förändringar som kommer från skolministern verkligen leder till något. Än så länge verkar det mest vara på ytan. Det kommer inte att förändra systemet i sig, och det kommer inte att göra skillnad på ett sätt som verkligen kommer att gynna de kommunala skolorna och Sveriges elever.

Vi hoppas alltså på mer och på att den här öppningen kommer att leda till mer. Jag tror tyvärr inte det, men det kan i alla fall vara ett steg i rätt riktning och sedan leda vidare till fler steg i den riktningen – det måste vi få. Innan vi får bort detta tror jag inte att våra lärare kan sluta larma om problemen på skolorna. De kommer att finnas där så länge vi inte får det tillskott från regeringen som vi behöver. Vi har ett gemensamt ansvar för välfärden, både regering och kommuner.

Anförande nr 9

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag kan förstå att Andréa Hedin inte vill fastna i här och nu, för precis som Tina sa ser vi väldigt tydligt här och nu att majoriteten lokalt i ett tufft samhällsklimat och en tuff samhällsekonomi prioriterar välfärden och skolan medan den moderata regeringen inte gör det. Det finns alltså ett väldigt levande exempel på hur man hanterar den krisartade situationen här och nu.

När det gäller frågan om tomma platser kommer detta att bli en allt större utmaning. Det är därför jag som ansvarigt borgarråd inte utan tydliga underlag har velat lova att bredda varenda enskild skolbyggnad. Det är faktiskt oppositionsborgarrådet som ensidigt har satt sig i den situationen. Om vi får 6 000 färre elever i Stockholms grundskolor är det tvärtom klart att detta också kommer att behöva få effekter på våra skollokaler.

Det viktiga för oss är att pengarna kommer ut till eleverna så att de kan ha lärare, fritidspedagoger, skolkuratorer, skolsköterskor, skolpsykologer och annan stödpersonal i skolan som ser till att de får den allra bästa starten i sina liv och får lära sig allt som behövs för att klara sig även framåt i livet.

Med detta sagt vill jag också anknyta till diskussionen om att kunna räkna. För pedagogikens skull skrev jag ut budgettexterna. De är väldigt pedagogiska – de utgår från förra året och går ned på årets budget. Summan på sista raden visar att vi med Moderaternas alternativ till budget hade haft drygt 200 miljoner mindre till Stockholms stads skolor. Jag överlämnar detta till Andréa Hedin så att vi kan räkna båda två.

Anförande nr 10

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

A n n i k a E l m l u n d (M): I Moderaterna står vi på Stockholms och stockholmarnas sida. Vi vill ha en stad där alla känner sig trygga – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som har bott i den här staden i hela sitt liv. Här ska det vara enkelt att vara singel och att åldras, och det ska vara enkelt att bilda familj. Stockholm ska utvecklas i den takt som stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Servicen till medborgarna i vår stadsdel är utgångspunkten för stadens alla verksamheter. Moderaternas målsättning är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i, med hög kvalitet och med stadsmiljöer som är trygga, trevliga och välskötta. I Stockholm finns det en del centrummiljöer som inte upplevs som så trygga. De är skräpiga, nedgångna och bortglömda.

I sin budget skriver majoriteten att man har för avsikt att genomföra en analys av Stockholms centrumområden. Dessa områden utgör en viktig del av stockholmarnas vardag och påverkar den. Analysen ska enligt förslaget leda till krafttag när det gäller att lyfta och förbättra centrummiljöerna i staden.

Vi välkomnar en sådan här analys. Det står att den ska vara klar den 30 juni, så nu undrar jag, Jan Valeskog: Vad har ni kommit fram till?

Anförande nr 12

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Tack så mycket för denna interpellation, som jag tycker är väldigt viktig i sak. Det handlar som sagt om hur vi ökar tryggheten i våra centrumområden. Dessutom berörs hur vi kan få ägarna av centrumanläggningar att samarbeta bättre och hur vi kan åstadkomma ett bra samarbete också med lokala näringsidkare samt trygghetsfrågor, kameraövervakning, bättre tillsyn och mycket annat, som jag tänkte kommentera.

Precis som nämnades här finns det i förra budgeten ett uppdrag till stadsledningskontoret att ta fram en centrumanalys. Den är inte klar, enligt uppgift. Jag har inte haft möjlighet att ta del av den och kan därför inte redovisa innehållet.

Däremot har vi tagit en del initiativ på andra områden, bland annat när det gäller tillsynsfrågor och centrumanläggningar som i dag kraftigt missköts av privata fastighetsägare; ett exempel är Rågsveds centrum. I våras samlade vi tillsynsansvariga från miljöförvaltning, brand- och räddningstjänst och stadsbyggnadskontor för att diskutera frågor om bättre tillsynsarbete.

Vi har i flera centrum stora problem med att brandskydd inte hanteras enligt gällande regler. Lokaler och användningen av dem följer inte reglerna enligt miljölagstiftningen. Det finns exempel på lokaler och utrymmen som inte används på

ett tillåtet sätt enligt gällande detaljplan eller som har förändrats så att de inte längre följer byggtekniska regelverk.

Sådana missförhållanden måste staden av trygghets- och säkerhetsskäl självklart snabbt upptäcka och beivra. Detta arbete har alltså utökats kraftigt, och vi förväntar oss att sådana allvarliga missförhållanden nu mer skyndsamt kommer att åtgärdas tack vare successivt bättre och utökad tillsyn. Vi kommer också i den kommande budgeten att särskilt lyfta tillsynsfrågorna, liksom behovet av att lyfta våra centrumanläggningar generellt.

Jag var inne på att ett särskilt bekymmer är att vissa av de privata ägarna av centrumanläggningar, fastighetsägare som kanske inte ens finns i landet, ofta är ointresserade av en dialog med staden kring problemen och dessa frågor och tyvärr ofta också ointresserade av en dialog med andra fastighetsägare i området, som kanske vill hjälpa till att utveckla närområdet kring centrumanläggningen. Detta är naturligtvis ett stort problem. Därför måste vi anstränga oss betydligt mer, och kommer också att göra det, för att få en fungerande dialog så att man jobbar mer tillsammans än vad som har varit fallet de senaste åren.

Anförande nr 13

A n n i k a E l m l u n d (M): Jag kan tycka att det är lite anmärkningsvärt när det står i er budget att ni ska vara klara med en analys den 30 juni och vi nu är i slutet av september att du inte alls kan redogöra för vilka centrum ni har identifierat, vilken form av stadsutveckling som kommer att påverkas och vilka pengar som är avsatta för detta. Och hur mycket pengar tar ni av stadens budget?

Jag kan tipsa om att den förra majoriteten jobbade väldigt mycket med platssamverkan tillsammans med fastighetsägare i syfte att skapa attraktiva centrummiljöer. Jag tycker att Stockholms stad behöver fortsätta detta arbete och dammsuga staden på otrygga platser. Jag tänker framför allt på ensamma mammor och unga kvinnor som är ute och går på gator och torg.

Anförande nr 14

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag hann inte prata klart förra gången, så jag har mer att berätta om, som tur är. Till att börja med vill jag få sagt att det finns klara nackdelar med att staden har förlorat rådigheten över många centrumanläggningar på grund av den utförsäljningsiver som präglat moderat politik under många år. Den har i sin tur lett till spekulation, försämrat underhåll, kraftigt höjda hyror för näringsidkarna och en rad andra nackdelar.

Trots dessa delvis svåra förhållanden för en del centrumanläggningar jobbar vi konsekvent, inte minst ur ett stadsbyggnadsperspektiv, med att ta ett samlat grepp om dessa centrum för att åstadkomma fler bostäder, arbetsplatser, idrottsytor och mycket annat. Vi vet att detta är ett av de bästa sätten att stärka våra förortsområden och deras centrum: fler bostäder med olika upplåtelseformer och med bottenvåningar med verksamhet som gör dem mer levande. Fler människor som rör sig i området och gärna som sagt arbetsplatser medför en mer levande dagbefolkning runt dessa centrum. Fler människor innebär självklart också att fler handlar i närliggande centrum och att det går bättre för de lokala näringsidkarna. Värdet på fastigheter kan vi konstatera i

verkligheten, och det finns också en del studier på KTH som visar samma sak. Områdena blir stabilare och tryggare.

Sida 40 (98)

Arbetet med att öka vistelsevärdena och tryggheten kommer förstås att fortsätta. Platssamverkan, löpande trygghetsinvesteringar och klottersanering är också viktiga verktyg. Men det är som sagt ett stort problem att flera ägare av centrumanläggningar inte har detta engagemang. Det kommer att vara väldigt viktigt att vi samlar de starka positiva intressen som ändå finns av att utveckla både centrum och omgivande områden. Det arbetet kommer vi som sagt att fortsätta med.

Anförande nr 15

A n n i k a E l m l u n d (M): Som moderat tycker jag att det är bra att centrum inte ingår i den kommunala kärnverksamheten. Men om det är din åsikt – jag anar att du sa något sådant – tycker majoriteten att vi ska köpa tillbaka dessa centrum? Hur går i så fall dialogen kring detta?

Sammanfattningsvis tycker jag att det var ganska vaga idéer. Det var inget sensationellt över det du pratade om. Men det är viktigt att staden är trygg, och jag kommer att följa upp detta. Jag skulle ändå vilja veta hur dialogen mellan staden och centrumägarna går.

Anförande nr 16

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det finns många exempel på problem som uppkommit vid en del försäljningar av anläggningar, och vi har också till allmän beskådan den röra som finns när det gäller samhällsfastigheter; det köps tillbaka på många platser. Jag tror inte att vi har några centrum som är kopplade till den ekonomiska krisen för vissa stora fastighetsbolag.

Det jag tycker är mest akut är de centrum – jag nämnde ett, och det finns flera – där man inte är intresserad av att föra en dialog med vare sig staden eller andra fastighetsägare i sin omgivning. Här måste det vara prioriterat, och det kommer också att vara politiskt prioriterat, att få igång en sådan fungerande dialog.

I dessa områden satsar vi stort. Detta var något nytt som kom med översiktsplanen och som vi startade kring 2014 eller 2015 – vi satsade på våra förorter på ett helt annat sätt än tidigare. Jag kommer så väl ihåg detta eftersom jag höll på med det då. Marknadens svar på den tiden var nej, det går inte; vi kan inte satsa på Skärholmen eller andra ställen, för det finns inget intresse av att bo i dessa bostäder. Detta ändrades de här åren, och det är väldigt kul att se att vi i översiktsplanen var eniga om de här prioriteringarna och om att satsa på våra ytterstadsområden.

Det är klart att det finns ett antal centrum som kommer att rustas upp. Jag måste betona att många av de fastighetsägare som har centrum är väldigt positiva till att utveckla dessa områden. Problemen gäller alltså verkligen inte alla, men på kort sikt är det som sagt problem med dem som inte har det här intresset. Det betyder enormt mycket att man går i takt med de andra planer och investeringar som görs i stadsdelen och att samarbetet med centrumägaren också går i takt. Sker inte detta är ett problem.

Men vi gör som sagt en hel del. Jag nämnde detta med tillsynen, som vi också gör en ökad satsning på för att uppmärksamma när det inte fungerar. Men det finns både

morot och piska. Det finns rimligtvis mycket som lockar för de fastighetsägare som är seriösa och vill vara med och långsiktigt investera i sina centrum och göra detta tillsammans, utifrån stadens planering och utifrån andra fastighetsägares ambitioner för området. Möjligheterna och potentialen är alltså stora, men alla måste med – det är ett väldigt bra uttryck.

Anförande nr 17

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Jag vill börja med att tacka socialborgarrådet för det skriftliga svaret. Det var väldigt intressant att få i den bemärkelsen att jag tycker att det helt saknar förslag om hur stadens arbete konkret kan stärkas framåt sett ur ett helhetsperspektiv.

När hemlöshetskartläggningen presenterades skrev Ojannes egen förvaltning, socialförvaltningen, att det behöver göras mer för att utveckla socialtjänstens insatser för att motverka hemlöshet. I det svar jag har fått ser jag tyvärr inga ökade ambitioner på det området.

Här skulle jag vilja lyfta en sak som faktiskt bekymrar mig väldigt mycket, nämligen det faktum att stadsdelarna i extremt liten utsträckning använder sig av de möjligheter som finns att, exempelvis genom SHIS mellanboenden och bostadsförmedlingen, ordna skyddade boenden åt personer utsatta för relationsvåld. Krutons skyddslägenheter för personer utsatta för hedersvåld har majoriteten känt sig tvungen att lägga ned för att stadsdelarna inte efterfrågade dem.

När 14 procent av de hemlösa kvinnorna, 103 stycken i hemlöshetskartläggningen, anger våld i nära relation som orsak till att de lever i hemlöshet och stadsdelarna utreder 1 707 fall av relationsvåld 2022 men bara skickar cirka 20 personer till SHIS mellanboenden och inte alls efterfrågar några skyddade boenden från bostadsförmedlingen tror jag ändå att vi kan vara överens om att stadsdelarnas minskande efterfrågan inte beror på att vare sig relationsvåldet eller hedersvåldet har minskat i Stockholm. Det måste vara något annat som gör det. Jag vet inte riktigt vad; jag tycker inte att jag fick svar på min fråga om det.

Vad tror socialborgarrådet att den minskande efterfrågan från stadsdelarna beror på? Vad vill han göra åt detta så att inte fler kvinnor som är utsatta för relationsvåld ska vara hemlösa vid nästa års kartläggning?

Anförande nr 19

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och kommunfullmäktige! Jag instämmer med interpellanten i att hemlösheten i staden har ökat mellan 2020 och 2022. Arbetet mot hemlöshet för barnfamiljer med osäkra boendesituationer har intensifierats i staden för att barnfamiljer med osäkert boende ska ha möjlighet att få ett boende. Detta har bland annat inneburit att staden har ökat antalet långsiktiga boendelösningar för barnfamiljer, till exempel genom SHIS lägenheter, som du nämnde.

Staden har också arbetat för att förebygga vräkningar, bland annat genom att erbjuda ekonomiskt stöd till familjer som riskerar att bli vräkt. Det vräkningsförebyggande arbetet mot hemlöshet, till exempel i Järva, ger resultat. Antalet barnfamiljer som

beviljas bistånd till tillfälligt boende har sjunkit under 2023. Från januari till och med juli månad hade Järvas stadsdelar totalt 13 barnfamiljer som beviljats bistånd till tillfälligt boende. Flertalet har med stöd flyttat till stadigvarande boende. De barnfamiljer som fortfarande bor kvar i tillfälliga boenden kommer att prioriteras under hösten. Förvaltningen i Järva kommer under hösten även att se över arbetssättet i syfte att minska den tid som barnfamiljer bor i tillfälligt boende.

Anförande nr 20

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag vill inleda med att tacka interpellanten för att hon lyfter de här viktiga frågorna. Jag anser att tak över huvudet är en mänsklig rättighet. Det är hemma man ska kunna vila och återhämta sig, leka med barnen, bara vara sig själv för ett tag och bjuda in nära och kära. I det egna hemmet ska man känna sig trygg, och man ska kunna stänga om sig själv.

I dag är det många som saknar ett eget hem, av olika skäl. I interpellationen lyfts hemlöshet, osäkra boendesituationer för barnfamiljer och boende för våldsutsatta. De frågor som lyfts hänger samman men är också vitt skilda när det gäller både de olika orsaker som ligger till grund för att man saknar boende och vilka insatser som staden ger.

Stockholms stad har många insatser för de här olika målgrupperna. Jag skulle vilja ändra historieskrivningen lite grann. När mätningen presenterades i april skrev man mycket riktigt att fler insatser behövs. Men siffrorna presenterades för mig redan i oktober, alltså ett halvår tidigare. I den budget som vi lägger för 2023 väljer vi att göra den ganska stora hemlöshetssatsningen på 10 miljoner, mot bakgrund av den mätning som vi visste skulle presenteras.

På den första avstämningen jag har med socialförvaltningen, när jag är helt nyttillträdd, förklarar man hur detta har utvecklats. Man förklarar också de insatser man gjorde under pandemin, när man trodde att hemlösa skulle vara stora smittspridare i samhället. I den kontexten gjorde man stora insatser och fick ned antalet hemlösa ganska kraftigt – insatser som avslutades lite senare. Man förklarar att man tror att liknande insatser behöver göras igen, och det är också det vi gör.

Vi har bland annat sett till att Stockholms stads socialjourns uppsökarteam har fått fler medarbetare. Bostad först har förstärkts med boendestödare för att stärka övergången från stadsdelarna till övertagandet av det egna kontraktet. Jag tycker att vi har visat att detta är en prioriterad fråga för majoriteten. Det är riktigt att vi inte gjorde det efter april, men det var för att vi redan hade insatserna i budgeten när vi presenterade den i november; vi hade siffrorna redan i oktober.

När det gäller våld i nära relationer tittar vi såklart över stadens behov av bostäder för samtliga målgrupper, och där ingår våldsutsatta och barnfamiljer. Syftet är att se över antalet tillgängliga bostäder och utifrån detta kvantifiera och målsätta det framtida behovet av bostäder.

Nu börjar tiden rinna ut för mig i det här inlägget, så jag kommer att få återkomma. Men jag skulle också vilja korrigera interpellanten när det gäller att vi skulle ha lagt ned Kruton och kriscentrum. Vi hade två verksamheter med väldigt låg belägningsgrad. Vi valde att lägga ihop dem i samma lokaler och på så sätt frigöra

lokaler som vi nu kan använda för att starta ett HVB-hem. Det hade inte varit försvarbart gentemot skattebetalarna att ha halvtomma lokaler.

Sida 44 (98)

Anförande nr 21

Kristin Jacobsson (C): Jag tycker att socialborgarrådet väldigt väl beskriver det som är problemet och som jag försöker lyfta i min frågeställning, det vill säga att staden erbjuder en massa olika möjligheter för människor som står långt från bostadsmarknaden och som lever i utsatta situationer, både våldsutsatta och barnfamiljer. Men det blir ingen efterfrågan från stadsdelarna, och det är just detta jag vill komma åt. Varför minskar efterfrågan?

Socialborgarrådet lyfter också de viktiga förebyggande åtgärderna, och där skiljer vi oss inte åt. Att jobba förebyggande för att minska hemlösheten är bra och jätteviktigt. Detta är också anledningen till att jag och Centerpartiet på socialnämnden i våras föreslog att ytterligare 8,6 miljoner kronor skulle föras över för att intensifiera arbetet mot hemlöshet i staden. Jag beklagar att vi inte fick stöd för detta.

I våras träffade jag Stadsmissionen, och det gjorde mig väldigt nedstämd. Den bild de gav av bostadsutsatthet, som många barnfamiljer lever i, var det väldigt tungt att höra om. De träffar väldigt många barnfamiljer som ständigt flyttar från dyra andrahands- till tredjehandsboenden, med konsekvensen att små barn pendlar upp till 90 minuter till skolan. Detta gör det svårare med närvaron, svårare med kompisar och svårare med fritidsaktiviteter. Att flytta skapar otrygghet och en känsla av att vara utanför om man måste göra det ofta.

Det är toppen att SHIS kan få 150 lägenheter från bostadsförmedlingen för barnfamiljer som lever under svåra eller osäkra boendevillkor. Men det är bara en bråkdel av dessa lägenheter som används. I år har dessutom antalet barnfamiljer som bor i SHIS avtalade boenden minskat. Stadsdelarna efterfrågar dem inte.

Samtidigt vet vi från hemlöshetskartläggningen att 22 procent av alla hemlösa har barn under 18 år; den allra största majoriteten av dessa är hemlösa kvinnor. Det finns ett glapp någonstans i stadens insatser mot hemlöshet. Vad vill socialborgarrådet göra för att vända denna utveckling under hösten?

Anförande nr 22

Rashid Mohammed (V): Ordförande! Jag instämmer med interpellanten i att hemlösheten är ett problem, inte bara i Stockholm utan även i övriga delar av landet. Men det som är viktigt är det förebyggande arbetet mot bostadslöshet, alltså att barnfamiljer som riskerar att hamna i bostadslöshet får riktat stöd i ett tidigt skede i syfte att undvika att de hamnar på tillfälliga boenden. Det team som arbetar vräkningsförebyggande mot hemlöshet arbetar aktivt med att förhindra avhysningar genom uppsökande arbete i ett tidigt skede samt genom råd och stöd med insatser för att eliminera sårbarheten.

Vi kan ta Järva som exempel. Det är 560 meddelanden från hyresvärdar som inkommit till förvaltningen, och nämnden har avvärjt avvisning i 551 fall. Anledningen till att 9 avvisningar inte har kunnat avvärjas är att lägenheterna har varit uthyrda i andra hand utan godkännande från hyresvärderna, att skulderna har varit ganska höga samt att det handlat om upprepade skulder.

Därför är det viktigt att teamet som arbetar vräkningsförebyggande mot hemlöshet har fortsatt samverka med SHIS och andra hyresvärdar i syfte att stötta individer på vägen mot långvariga boendelösningar och undvika akut bostadslöshet. Samverka med SHIS har bland annat lett till att ett flertal individer som har blivit beviljade insatser av SHIS och flera av dem som hade SHIS i Järva har blivit självförsörjande och tagit över sina kontrakt.

Detta är jättesvårt, men staden och majoriteten jobbar med det.

Anförande nr 23

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag skulle vilja fortsätta med barnfamiljer i osäkra boendesituationer. Vi ser nu att de blir färre i staden. Det är klart att vi aldrig kommer att kunna vara nöjda så länge någon barnfamilj befinner sig i en osäker boendesituation. Det stämmer som du säger att antalet barnfamiljer i avtalat boende hos SHIS Bostäder har minskat, från 389 till 346. Men SHIS har också avropat fler bostäder från bostadsförmedlingen än tidigare, 27 jämfört med 21 förra året. Och antalet barnfamiljer i genomgångsbostäder har ökat markant, från 77 till 115. Det finns alltså andra insatser som kommer in i stället – de lämnas inte vind för våg.

Jag har också många gånger pratat med Stadsmissionen om situationen ute på stadens gator och torg och i våra kvarter. Jag tror att det är viktigt att civilsamhället är mer effektivt i att slussa vidare individer som man har kontakt med till den ordinarie socialtjänsten så att de faktiskt kan få hjälp. Vi ser nämligen i statistiken att färre och färre söker försörjningsstöd. De siffrorna fortsätter att gå ned, och det känns i magen som att detta inte stämmer överens med den samhällsutveckling vi också ser. Jag tror att det finns jättemycket civilsamhället kan göra för att se till att dessa individer faktiskt får hjälp via sin socialtjänst.

I morgon ska vi i socialnämnden ta beslut om att ta fram en processbeskrivning av stöd i bostadssökande för våldsutsatta. Detta är alltså ett arbete som hela tiden pågår; vi fortsätter att flytta fram positionerna. Det vet du, Kristin – vi sitter ju i samma socialnämnd.

Jag tackar så mycket för interpellationen och tycker att det har varit konstruktivt. Jag ser gärna att vi fortsätter att samarbeta kring dessa frågor.

Anförande nr 24

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Vi ska inte föregå händelserna på socialnämnden i morgon. Men vi är positiva till att den här kartläggningen görs. Den behöver dock inkludera också SHIS boenden och sådant; det nämns inte i sammanhanget.

Nu har vi framför allt pratat om de socialpolitiska aspekterna av bostadslöshet, men det är också en bostadspolitisk fråga. I inledningen av socialborgarrådets skriftliga svar nämns mycket riktigt också att det krävs förebyggande insatser, akuta insatser och en långsiktig plan för bostadsbyggande. Men i borgarrådets svar redogörs sedan inte särskilt mycket för hur den långsiktiga planen för ett hållbart socialt bostadsbyggande ser ut, för att de som är mest utsatta ska kunna få nyckeln till sitt efterlängtrade förstahandskontrakt.

Socialborgarrådet lyfte i sitt inlägg vikten av att samarbeta med civilsamhället. Jag håller helt med om detta. Många av dem som civilsamhället träffar har ingen kontakt med socialtjänsten och kanske inte ska behöva ha det heller. Civilsamhället gör viktiga insatser. Men en sak som Stadsmissionen faktiskt efterfrågar är sociala bostäder för dem som är mest utsatta och står längst från bostadsmarknaden. Det behöver byggas både små, billiga lägenheter för unga och stora, billiga lägenheter för barnfamiljer.

Jag och Centerpartiet tycker att staden i större utsträckning borde ställa krav på billigare bostäder när mark upplåts för bostadsbyggande. En del av alla markanvisningar till både allmännyttan, civilsamhället och privata hyresvärdar borde öronmärkas för särskilt viktigt, billigt boende, som också upplåts till ett lägre pris. Detta är precis det som Stadsmissionen önskar ska ske. Är Socialdemokraterna villiga att prova att bygga fler socialt hållbara bostäder i Stockholm på det sätt som Stadsmissionen föreslår, för att de mest sårbara grupperna på bostadsmarknaden ska få tillgång till ett förstahandskontrakt?

Anförande nr 25

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Staden erbjuder faktiskt stadigvarande boende, och våldsutsatta kan, som du nämnde, erbjudas mellanboende hos SHIS. Detta är en insats som riktar sig specifikt till personer med erfarenhet av våld i nära relationer, med eller utan barn, och inkluderar också boendestöd. Personalen har också kompetens när det gäller våld i nära relationer.

Trots de positiva resultat som jag tidigare nämnde finns det fortfarande ett stort behov av att arbeta mot hemlöshet för barnfamiljer i Stockholm. Vi i majoriteten kommer att fortsätta att satsa på långsiktiga boendelösningar för barnfamiljer samt på att arbeta med att förebygga vräkningar.

Anförande nr 26

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ska säga något mycket kort eftersom jag blev apostroferad i en bostadsbyggardebatt. Det är mycket spännande – jag har aldrig hållit på med de hårda frågorna.

Generellt handlar den bostadspolitik som vi står för om att vi vill ha en allmän bostadspolitik för alla människor så att vi kan bo blandat och bo tillsammans. Här tycker jag att vi har mycket bättre svar på samhällsproblemen än man ibland har från liberala debattörer, som förespråkar någon sorts social housing. Där är vi inte överens, helt enkelt, men det kan vi ta i en annan debatt någon annan gång.

Fråga nr 1. Slussen

Anförande nr 27

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tänker inte stå här och låtsas som något annat än att Slussenprojektet är komplicerat. Det har det egentligen alltid varit. Det har genom åren kantats av olika svårigheter och kommer säkert att göra det framöver också. Stockholmarna är däremot trötta på problemen och vill bara att detta ska bli klart utan ytterligare förseningar och fördyringar.

Men de senaste veckorna kan man inte påstå annat än att det har varit totalt kaos. Konflikten mellan Stadshuset och regionen har varit på en historisk nivå, där de olika projektorganisationerna har kommunicerat via hotbrev och medier och till och med via domstolsprocess. Detta händer också i ett läge där båda husen styrs av Socialdemokraterna. Det är en ganska unik situation; det har aldrig varit ett så här dåligt samarbetsklimat i Slussenprojektet.

Min genuina fråga till Karin Wanngård är därför: Vad är det fråga om? Hur kunde det gå så här långt?

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska försöka bena ut vissa delar när det gäller Slussenprojektet. En sak kan vi i alla fall konstatera: Det är 13 år sedan vi började med detta. Vi har detaljplaner på plats, vi har vattendom och vi har mark- och miljööverdomstolen. Vi vet nu att de första signalerna från SL kom ungefär 2019. Vi vet också att det kom ett brev i augusti 2022. Vi vet också numera att det fanns en rapport i februari 2022 som sopades under mattan.

Det jag har gjort sedan jag blev finansborgarråd i den här staden är att rensa upp när det handlar om Slussen. Det handlar om att ha en starkare styrning för Slussen, och det handlar också om att sätta sig in i komplicerade problem. Vi fick besked om att SL inte delar stadens uppfattning om hur man ska bygga gång- och cykelbron. Jag vet inte om borgarrådet Wedin är intresserad av all ishavslera, pålning och byggkonstruktioner, men jag har lärt mig onödigt mycket om detta de senaste veckorna. SL gör sin bedömning av trygghet och säkerhet, och staden anser att vi kan bygga bron utan att behöva stoppa tunnelbanetrafiken.

När det blev så att man ändå ville stoppa tunnelbanetrafiken måste vi sätta oss ned och diskutera frågan ånyo, och det är precis det som är gjort. Vi har ett datum: Den 7 oktober hoppas vi få ett besked – naturligtvis ett positivt sådant – så att vi kan bygga gång- och cykelbron mellan Slussen och Gamla stan.

Anförande nr 29

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Finansborgarrådet pratar om starkare styrning av Slussen, men det är under S-ledarskap i både region och stadshus som vi sitter i den här historiskt konstiga situationen. Klockan tickar nu, och för varje dag som går är det åtminstone en miljon i skattepengar som rinner rakt ut i Riddarfjärden för stadens byggentreprenad, som har stått still sedan den sista juli. Det är en oacceptabel situation, och det är bara efter att regeringen blandade sig i som staden och regionen

gick med på att ha en gemensam arbetsgrupp som ska jobba till den 7 oktober. Ju mer tiden går, desto mer skattepengar innebär det för Stockholm skattebetalare. Jag skulle säga att det förpliktar. Arbetet får inte vara förgäves.

Kan finansborgarrådet berätta något mer om arbetsgruppen? Vilka är det som jobbar? Är man igång med att hitta en lösning? Förväntas man komma fram till en lösning? Vad är din bedömning?

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det var bra att Dennis Wedin tog upp regeringen. För till skillnad från dig, Dennis, var jag med på mötet, och jag skulle nog tona ned ministerns inblandning. Jag tror inte heller att ministern vill kleta på sig ansvaret för gång- och cykelbron mellan Slussen och Gamla stan, utan arbetet med att tillsätta en arbetsgrupp var färdigt redan före detta möte. Men jag uppskattar naturligtvis länsstyrelsen, som har arbetat idogt med att se de olika lagstiftningar som står lite mot varandra. Är det detaljplan, är det mark- och miljööverdomstolen eller är det ett stopp för kollektivtrafiken?

När det handlar om fördyringar – ja, det är fördyringar när arbetet står stilla. Så var det också när ni i drygt ett år stoppade bygget av Centraltunneln för pendeltågstrafiken när ni styrde Stockholm.

Anförande nr 31

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Olika turer, säger Karin Wanngård. Det var ju också en tur när Karin Wanngård var ny som finansborgarråd 2014. Då stoppades och pausades Slussen, vilket visade sig vara i onödan. Det var mycket skattepengar som rann iväg. Det har varit många turer, och det är viktigt att frågan slutgiltigt löser sig. Detta är en situation som är värre än någonsin, och oavsett vilken aktör som har sett till att man lösningsorienterat har satt sig i samma rum från regionen och staden är det bra.

Jag är oroad över situationen utifrån konflikten, som är avgrundsdeep. Hur kommer det att drabba andra infrastrukturprojekt? Det är ändå en risk. Det är samma tjänstemän, samma politiska styrning och fler komplexa projekt som måste gå i lås. Vi har exempelvis Slussens temporära bussterminal. Spårväg Syd är också en sak man måste komma överens om, och man måste komma överens om hur Rålis ska bevaras när tunnelbanan byggs ut och en arbetstunnel ska ut vid Fridhemsplan.

Kan du försäkra att du tar ansvar för ett bättre samarbetsklimat mellan husen och att Socialdemokraternas interna motsättningar inte går ut över stockholmarna?

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är inte något internt samarbetsproblem mellan socialdemokrater. Det är inte som när vinden blåser inom Moderaterna.

Skämt åsido – det handlar om att vi vill ha fram gång- och cykelbron vid Slussen. Det är vi överens om här inne. Vi har tagit detaljplanerna, och vi har utökat projektramarna, för vi vet att detta är en viktig infrastrukturensatsning. Men att stänga tunnelbanan i 13 veckor medför enorma risker. Det innebär att stockholmarna inte kommer fram med

kollektivtrafiken, och det vore förödande. Min förhoppning är att vi kommer att kunna göra både och, det vill säga att bygga gång- och cykelbron och att köra kollektivtrafiken. Jag ansvarar för Stockholms sida. Det andra gör regionhuset.

Sida 49 (98)

Fråga nr 2. Majoritetens inställning till den framtida lagen om informationsplikt

Anförande nr 33

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Fullmäktige! Den här frågan ställs mot bakgrund av ett beslut som det rödgröna styret i Göteborg nyligen fattade om att inte följa en eventuell lag om informationsplikt gällande dem som illegalt vistas i Sverige.

I ljuset av det uttalande som finansborgarrådet gjorde den 17 augusti via TT om att en lag om informationsplikt avseende dem som vistas illegalt i Sverige inte bara vore oetisk utan rent av skrämmande undrar jag: Kommer finansborgarrådet att säkerställa att kommunen efterlever den framtida lagen om informationsplikt gällande dem som vistas illegalt i Sverige?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för frågan! Vi måste ändå konstatera att vi inte har någon lagstiftning på plats, så Leif Söderström går händelserna lite grann i förväg. Du har säkert information som jag inte har eftersom du utgår från att lagen snart är på plats.

Det jag kraftigt har kritiserat är en sådan här lagstiftning över huvud taget. Vi kan inte ha ett samhälle som går ut på angiveri och som går ut över människor som inte har rätt att vistas i landet men som ändå har möjlighet att ha en lite bättre standard för sina barn än att helt gå under jorden. Det är en lagstiftning som jag absolut inte vill se.

Vi är alltid skyldiga att följa lagstiftning; det råder ingen tvekan om det. Min kritik handlar om att jag inte vill se lagen över huvud taget, och min förhoppning ligger naturligtvis hos Liberalerna i Sveriges riksdag. Jag hoppas att vi inte kommer att få se en angiverilag över huvud taget. Det gäller människor som befinner sig i en extremt utsatt situation i vår stad. Där ska mänskliga rättigheter värnas och inte luckras upp. Våra lärare, vår socialtjänst, våra bibliotekarier och våra fritidspedagoger har helt andra uppgifter i sina jobb än att anmäla barn och unga för att de vistas i våra verksamheter.

Anförande nr 35

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Man kan väl också säga att finansborgarrådet föregick en lag som inte fanns när hon uttalade att den inte bara vore oetisk utan dessutom rent skrämmande.

Land skall med lag byggas. Det var kung Karl XV:s valspråk. Vad tänker finansborgarrådet om att hennes uttalande riskerar att ge legitimitet åt en tystnadskultur i staden där lagtrots ses som hedervärt och laglydighet blir klandervärt?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi ska ha ett system som i grund och botten bygger på mänskliga rättigheter och demokratiskt fattade beslut

och ett samhälle där alla människor är lika mycket värda. Det är det här som är så fruktansvärt att se från Sverigedemokraternas sida. Ni menar att vi ska ange varandra och peka ut och ställa grupp mot grupp så att vi verkligen kan säkerställa att Sverigedemokraternas politik får kraft i samhället.

Jag vill inte se den utvecklingen. Jag vill absolut inte se den utvecklingen, som inte bygger på mänskliga rättigheter. Jag tycker att det är fel att gå ut med en sådan lagstiftning, och jag kommer att göra allt jag kan för att stoppa en sådan typ av lagstiftning.

Anförande nr 37

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Då har jag till sist en liten fråga: Vad anser finansborgarrådet vara minst skrämmande – att demokratins institutioner och företrädare fullt ut hedrar rikets lagar och den parlamentariska beslutsordningen eller att det överläts till enskilda företrädare att själva välja och bestämma om? Anarki är inte ett önskvärt tillstånd. Det är vi väl överens om?

Anförande nr 38

Borgarrådet W a n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Men det här handlar ju inte om det. Det här handlar om att ni på fullaste allvar vill tvinga fram en lagstiftning där vi ska ange varandra. Det är så ni vill bygga ett samhälle. Ni vill se ett samhälle där grupp ställs mot grupp. Har man ett annat ursprung är man de onda, och då ska man förvisas från samhället.

Jag ställer inte upp på detta. Jag vill bygga ett samhälle som vilar på mänskliga rättigheter och som vilar på att vi tar hand om varandra. Jag vill bygga ett samhälle där vi värnar varandra och inte anger varandra. Du och jag kommer aldrig att enas om detta, och det är jag glad för.

Fråga nr 3. Hur förhindrar man att barn mördas och mördas?

Anförande nr 39

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi har tyvärr den senaste tiden sett ett antal förskräckliga mord på väldigt unga personer. Tyvärr är också flera av dem som har misstänkts för de våldsdåd som har varit på senare tid väldigt unga. Många är dessutom redan föremål för samhällsvård; de är omhändertagna, institutionsplacerade och så vidare.

En väldigt viktig del i ett behandlingsarbete som fungerar och blir framgångsrikt är ungdomarnas skolgång. Min första fråga till skolborgarrådet är därför: Vet du hur resultaten ser ut för de barn och ungdomar som vi i Stockholm placerar varje år?

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack så mycket, Jan Jönsson, för frågan! Det är precis som du beskriver: Vi har haft flera fall med den mest fruktansvärda utgång som kan finnas, nämligen att barn blir mördade, och tyvärr av andra barn i ett antal fall. Det är någonting som tyvärr våra skolor tvingas att hantera. Jag är otroligt imponerad över det sätt på vilket man ute på våra skolor tillsammans med socialtjänsten och stadsdelsnämnderna möter elever, lärare och människor runt omkring i civilsamhället.

Jag är djupt imponerad av hur man hanterar detta, som ingen såklart borde behöva hantera.

Sida 51 (98)

Precis som Jan Jönsson säger är dessa barn i många fall redan kända från samhällets sida. Det är, som också Jan Jönsson är väl medveten om, socialtjänstens ansvar att följa upp hur det går för omhändertagna och placerade barn i skolan. Det har också gjorts ett stort arbete i Stockholm, både på socialtjänstens sida och på utbildningsförvaltningens sida, för att bli bättre i samarbetet kring denna uppföljning. Det är ett arbete som fortfarande pågår.

Utifrån skolans perspektiv är det viktigaste att behandla de barn som är placerade precis som vilka barn som helst. Man ska ha samma höga förväntningar och samma kunskapsfokus när det gäller dessa barn. Däremot krävs det ett mycket mer aktivt samarbete med socialtjänsten, som alltså har blivit mycket bättre men som också fortsätter att utvecklas. Det kunde man till exempel höra i P1 i morse.

Anförande nr 41

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tyvärr är det så att vi inte känner till resultaten för de här barnen eftersom vi inte kartlägger och samlar in någon statistik. Det gör däremot Socialstyrelsen, och jag har begärt ut de uppgifter som gäller för Stockholms kommun. Om man tittar på andelen tjuugoåringar som har avslutat treårigt gymnasium som inte har varit placerade under perioden 2016–2021 ser man att det är 78 procent. Men bland tjuugoåringar som är placerade är det bara 23 procent som har avslutat treårigt gymnasium. Det är en enorm skillnad, som vi inte skulle acceptera i något annat sammanhang.

Jag undrar: Hur skulle vi kunna skapa bättre kontroll över hur det faktiskt går för just den här väldigt utsatta målgruppen?

Anförande nr 42

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nej, det är självklart inte alls acceptabelt att det bara är 23 procent som avslutar sin gymnasieutbildning. Jag tänker att det är utifrån denna oacceptabla situation som arbetet just har påbörjat sin utveckling. Man arbetar betydligt tajtare tillsammans med socialtjänsten, och socialtjänsten själv har en särskild grupp som arbetar med denna uppföljning.

För detta är helt enkelt inte acceptabelt. Om det är något vi vet är en skyddsfaktor i livet är det att ha en avslutad utbildning. Det är klart att det för en grupp barn som är extra utsatta till att börja med blir än viktigare att följa upp att de verkligen får den utbildning som de behöver och har rätt till.

Som sagt: Jag tror att det är mot bakgrund av detta som arbetet påbörjades. Även du, Jan Jönsson, har ju varit väldigt engagerad i det. Det är uppenbart att arbetet behöver fortsätta och fortsätta att utvecklas.

Anförande nr 43

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi har lagt fram ett antal förslag i kommunstyrelsen i socialnämnden och även i utbildningsnämnden, framför allt under våren, som har handlat just om hur vi kan förbättra uppföljningen för de här barnen. Allt detta har tyvärr avslagits. När det gäller kommunstyrelsen gjordes det till och med en utredning

i ett halvår, som sedan resulterade i att man hänvisade till att man inte vill öka på antalet sådana här indikatorer i fullmäktiges handlingar. Men jag kan nog tycka att de barn vi har tagit över ansvaret för från deras föräldrar förtjänar en indikator.

Jag tror att detta är avgörande för om vi ska lyckas hindra att fler av dessa barn, som redan är omhändertagna, åker ut i samhället och tyvärr begår väldigt allvarliga våldsbrott. Den här samhällsvården måste bli bättre, och vi i Stockholm måste ta vårt ansvar för det.

Anförande nr 44

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är helt enig med dig, Jan Jönsson, om att de barn som samhället har omhändertagit löper betydligt större risk än andra barn att inte lyckas i skolan. Vårt ansvar är såklart än större eftersom vi har fattat detta beslut. Det är som sagt därför arbetet pågår med att fortsätta att utveckla samarbetet mellan socialtjänsten och utbildningsförvaltningen med att stärka skolresultaten för denna grupp. Man har arbetet med en skolsamordnare för placerade barn och unga för att just ge stöd till denna målgrupp så att de ska klara sin skolgång.

Om detta ska följas upp med indikatorer i budgeten kommer vi säkert att få fortsätta att diskutera. Men det är helt självklart att arbetet behöver fortsätta att utvecklas och följas upp så att vi vet att vi faktiskt lyckas när vi tar oss an och lovar att bli bättre än vi har varit. För vi kan konstatera att vi som stad och som samhälle inte har varit tillräckligt bra.

Fråga nr 4. Majoritetens syn på barn- och ungdomsidrott

Anförande nr 45

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande, ledamöter och ni som lyssnar på detta hemma! Här i min hand har jag ett brev från flera specialförbund i Stockholm som rasar över det förslag som har lagts fram som innebär att staden kommer att återinföra taxorna för sina idrottsanläggningar, och detta utan någon vidare dialog eller möjlighet till utvärdering.

Just dialogen har varit någonting som har varit uppskattat tidigare. Jag har suttit i idrottsnämnden med Karin Ernlund, och jag vet att vi har haft en bra relation med idrottsföreningarna. Det är kanske något att ta med sig härifrån.

Jag undrar helt enkelt bara: Varför gör ni detta? Varför vill ni spara på barns och ungdomars idrottande och starta en ond cirkel där höjda kostnader leder till att färre idrottar? Med det kommer lägre inkomster för föreningar, som leder till att de måste höja avgifterna och så vidare.

Anförande nr 46

Borgarrådet V a l e s k o g (S): För det första vill jag som information säga två saker. Det ena är att det är idrottsnämnden som har detta ärende uppe i morgon. Det andra är att det är förvaltningen som lägger fram förslag. Jag vet inte hur det funkade under förra mandatperioden och om det var partierna som lade fram förslag då. Det är naturligtvis förvaltningen som gör det.

Ordförande i idrottsnämnden har varit väldigt tydlig, också till medierna, med att man vill kunna utvärdera detta just därför att det är olika siffror som presenteras. Man har självklart också en nära dialog med föreningarna om de beräkningar som de har redovisat.

Jag kan utan att gå in på några detaljer – ni får avvakta 24 timmar, till i morgon – ändå säga så mycket att vi inte kommer att godta det förslag som finns på bordet, för de beräkningar som finns där skiljer sig så väldigt mycket åt. Däremot kvarstår naturligtvis principfrågan. Nu sitter varken vi eller Centern i regeringen, men vi har tidigare haft upp frågan om statsbidrag och den ekonomi som kommunerna har. Det är en oerhört tuff situation vi kommer att ha, och det är klart att det som är kostnad utanför säsong, till exempel 30 konstgräsplaner som ska plogas och värmeållas med fjärrvärme, är betydande i dessa tider. Det kommer säkert att bli ytterligare höjningar på den sidan, och samma sak gäller under de veckor under sommarmånaderna som man har ishallarna igång. Det är stora kostnader.

Problematiken finns alltså, och den är också föreningarna mycket väl medvetna om. Men precis som du säger måste detta kunna ske på ett ansvarsfullt sätt, och man måste ha samma siffror och bild av den verklighet som gäller. Det är uppenbarligen inte fallet nu, och det har som sagt också idrottsnämndens ordförande sagt tidigt.

Anförande nr 47

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Det är otroligt glädjande att du ser det på det här sättet. Du sa att det är en principfråga, men det är det inte. Alexander Ojanne stod i en valdebatt inför valet 2022 och lovade att man inte skulle röra taxorna. Var det bara valflask?

Innan du svarar på det vill jag bara säga att saker och ting kostar. Vill man ha anläggningarna igång kostar det. Vill man att barn ska idrotta kostar det. Vill man att barn ska ha råd att idrotta kostar det. Vill man att ungdomarna ska ha hälsosamma aktiviteter i stället för att hänga på stan och ingå i kriminella nätverk kostar det. Vill man skapa trygghet kostar det också. Så är det bara.

Anförande nr 48

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa har jag hört rykten från källor om att förslaget inte kommer att godtas. Jag vill inte gå in på detaljer, för det är idrottsnämnden som hanterar detta. Det har från dag ett, då förslaget kom, varit en diskussion om vad som stämmer och inte. Vi har förbehållit oss rätten att kunna analysera detta, vilket vi självklart också har gjort.

Det är naturligtvis det viktigaste av allt att få fler barn och unga att idrotta. Men det är klart att det också finns en problematik i hur detta ska ske och var det ska läggas enorma pengar på energikostnader och elkostnader och vad det nu är. Det har naturligtvis också att göra med den kommande budgeten, som vi får återkomma till och diskutera på budgetfullmäktige. Men detta måste ändå fungera på ett rimligt sätt för både föreningarna och idrottsförvaltningen när det gäller ekonomin. Jag vet också att föreningarna tycker att detta är en problematik. Det är ingenting nytt.

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Vi pratar om kostnader igen. Som jag sa: Det kommer att kosta. Ni har redan under förra året valt att släcka ned idrottsytor tidigare för att spara el och pengar. Ni vill inte heller, vad jag har förstått, öppna de 35 skolidrottshallar som står tomma på kvällstid för att föreningarna ska kunna utnyttja dem.

Det pratas väldigt mycket. Tidigare talades det här om kraft och om möjligheter för att barn ska ha en meningsfull fritid, om att skapa trygghet och så vidare. Men hur ska man göra det om man tar bort förutsättningarna? Det är det jag undrar igen. Du säger att det är en principfråga. Jag tänker att förslaget ska kastas i papperskorgen direkt. Ni har redan sparat tillräckligt mycket.

Anförande nr 50

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det gjordes väldigt stora satsningar på idrotten, och som jag sa är förslaget inte möjligt och realistiskt, av de skäl som jag har angivit. Som ordförande i nämnden också har sagt till medierna vill man utvärdera detta.

Sanningens diskussion om idrotten nästa år får vi i budgetdiskussionerna. Då kommer vi att få se vilka partier som vill lägga pengar på olika saker. Det här är inte den frågan. Då tror jag att vi också kommer att se skillnad på ambitionsnivå.

Fråga nr 5. Majoritetens arbete mot äldres ofrivilliga ensamhet

Anförande nr 51

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, fullmäktige! Drygt var tredje person över 85 i Stockholmsområdet lever i ofrivillig ensamhet. Det var därför vi under förra mandatperioden från vår dåvarande majoritets sida satsade stort på att bryta just ofrivillig ensamhet genom riktade insatser till äldre, såväl på boenden som i det egna hemmet. Totalt satsade vi 60 miljoner i ett omfattande ensamhetspaket.

Min fråga till borgarrådet är kort och gott: Vad gör den nya majoriteten för att bryta äldres ofrivilliga ensamhet och nå de äldre som inte redan i dag är i kontakt med stadens äldreomsorg?

Anförande nr 52

Borgarrådet B o u c h e r (V): Tack så mycket för frågan! Ärligt talat kände jag omedelbart när jag fick denna lite övergripande fråga att den är värd ett väldigt mycket längre samtal än en frågestund. Jag kan prata om det här i timmar.

När det gäller just den satsning som ni gjorde ligger den till stora delar kvar. Det är ingenting som är borttaget i budget, utan vi har fortfarande kvar de satsningar som handlar om till exempel sociala besök, som infördes då. Det innefattar både ungdoms- och seniorbesök på såväl VoB som servicehem och så vidare. Ingenting av det är borttaget, utan det fortsätter att leva. Jag har själv en 13-årig bekant som besöker äldre genom konceptet Ung omsorg på Löjtnantsgården på Östermalm. Hon älskar både arbetsuppgifterna och stället, vilket kanske är lite otippat för en tuff 13-åring. Men så är det verkligen! Det är ett jättebra arbete, och det var bra att ni utökade detta.

Jag har två fokus inom äldreomsorgen i dag som toppar i mitt huvud. Det ena är utbildning av personal, och det andra är förebyggande verksamhet. Båda två har med ofrivillig ensamhet att göra. Vi behöver bättre förutsättningar på flera nivåer för vår personal inom äldreomsorgen så att de har kompetens, men också tid, att arbeta med ofrivillig ensamhet inom äldreomsorgen. Det är människor som har kontakt med äldreomsorgen.

Den förebyggande verksamheten handlar i stort sett om att äldre ska få leva fullvärdiga liv hela livet. Där är ofrivillig ensamhet en utmaning både för äldre som har omsorg och för äldre som inte har det. Det handlar väldigt mycket om rent praktiska hinder för att träffa andra människor. Det kan vara svårigheter att ens ta sig ur bostaden eller ta sig fram i trafiken, för att nämna några exempel.

Anförande nr 53

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är glad över de många insatser som görs i staden för att bryta äldres ofrivilliga ensamhet. Jag noterar att borgarrådet huvudsakligen, utöver just framkomlighet och möjlighet att ta sig ut, hälsofrämjande och liknande, nämner insatser för den personal som jobbar inom äldreomsorgen. Men jag tycker att vi också har ett stort ansvar inför alla dem som inte redan är i kontakt med äldreomsorgen i Stockholms stad.

Jag noterar också att borgarrådet nämner att man inte strök några satsningar. Det stämmer faktiskt inte, för den sak man strök var IOP, det idéburna-offentliga partnerskapet, med Volontärbyrån. Där drog man tillbaka 800 000 och avslutade det framgångsrika IOP vi hade med Volontärbyrån, som bland annat satsade på att utbilda och samla det starka civilsamhälle som vi har i staden.

En följdfråga är helt enkelt: Varför valde ni att dra in de här pengarna och avsluta IOP med Volontärbyrån?

Anförande nr 54

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det var ett projekt som var tidsbegränsat, och vi hade de ekonomiska utmaningar som vi hade. Jag vill ändå understryka att vi har otroligt mycket aktiviteter gentemot ofrivillig ensamhet i den här staden, och jag vill också säga att jag var med och medverkade till att Stockholms stad i december 2015 var med och grundade the European Covenant on Demographic Change – ett nätverk som syftar till att främja äldrevänliga städer. Det följer den modell som finns i Världshälsoorganisationen om äldrevänliga städer.

Det handlar om att ge förutsättningar för äldre att leva ett socialt liv i Stockholm även om man inte har äldreomsorg. Det är ett otroligt viktigt arbete, som jag själv är väldigt stolt över att vi fortsätter med. Det handlar om utomhusmiljöer, bebyggelse, bostäder, transporter, respekt, social inkludering, socialt deltagande och så vidare. Det är ett brett paket.

Anförande nr 55

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är verkligen övertygad om att politiken kan göra mycket. Och när vi har gjort mycket kan vi alltid göra mycket till. Men vi kommer inte att kunna göra allt. Politiken ska göra sin del, men sedan är det fantastiska föreningsliv

och det fantastiska civilsamhälle vi har i Stockholm också en viktig tillgång. Det fyller sin funktion riktat till äldre. Där var just samarbetet i IOP med Volontärbyrån en viktig del för att få en samordning och en helhetsblick men också för att jobba för att underlätta för organisationerna att komma i kontakt med äldre. Men det handlar även om att få människor som vill vara den hjälpande handen att komma i kontakt med dessa organisationer.

Precis som nämnts var detta tidsbegränsat. Men det finns alltid möjligheter att förlänga. Min avslutande fråga blir därför: Kan majoriteten tänka sig att ingå ett nytt IOP med Volontärbyrån för att återigen ge civilsamhället en upphöjd status i att jobba uppsökande för att motverka äldres ofrivilliga ensamhet?

Anförande nr 56

Borgarrådet B o u c h e r (V): Som jag sa inledningsvis: Jag hinner inte säga allting som jag verkligen skulle vilja säga under den här korta tiden. Vad vi kommer att göra är just nu en total hemlighet. Vi sitter i budgetförhandlingar, så du får bara vänta och se vad som händer.

Men vi har också aktivitetscenter på seniorboenden och massor med möteslokaler. Vi stöder massor med olika typer av civila organisationer. Äldrenämnden stöder pensionärsföreningar, vilket är jättebra. Både vår förrföra majoritet och er förra majoritet höjde bidragen till pensionärsföreningarna. Det var en jättebra grej, som jag tycker att vi ska fortsätta med. Vi har också andra föreningar i civilsamhället, till exempel Äldrekontakt. Jag har besökt många av pensionärsföreningarna, och jag har besökt Äldrekontakt, som ordnar fika för äldre i olika delar av staden med en massa volontärer som organiserar. Det finns så otroligt mycket, som jag bara önskar att jag hade haft tid att uttala mig om.

Fråga nr 6. Vad gör vänsterstyret för att göra Stockholm mer attraktivt för barnfamiljer?

Anförande nr 57

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Hej fullmäktige! Jag tänkte prata om Stockholms demografiska utmaningar. I somras kom nämligen Stockholms demografi- och befolkningsprognos. Det är väldigt intressant läsning. Tyvärr ser man att födelsetalet är lägre än på länge. I Sverige närmar vi oss faktiskt det lägsta vi har haft sedan man började mäta detta ordentligt. Dessutom ser vi i Stockholms stad hur barnfamiljer flyttar från Stockholm. Det här är såklart jätteallvarligt på sikt för försörjningsbördan i Stockholm, men det handlar också om att vi ska ha en levande stad.

Vad behövs då? Det behövs bostäder, arbete, trygghet, utbildning och kärlek. Det sista kan vi inte fixa i fullmäktige, men det andra kan vi ta tag i. Där är tyvärr vänsterstyrets record inte bra. Det finns ingen strategi för större bostäder, utan det är bara fler bostäder. När det gäller arbete jagar man privata aktörer och kommer kanske att höja skatten. När det gäller trygghet är det tur att vi har Tidöavtal och ny regering. När det gäller utbildning har vi 126 grundskolor, och 103 beräknas gå med underskott.

Vi behöver ett nytt borgerligt styre för barnfamiljerna i Stockholm!

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag var lite nyfiken på hur Per skulle vinkla frågeställningen till just mig, men det känns härligt att få ha en lite mer allmänpolitisk debatt.

En sak som sticker ut när man tittar på varför människor flyttar ut från Stockholm ser man i Region Stockholms undersökning. Det är frågan om bostadskostnad och boendemiljö. Det är kanske inte det som jag jobbar mest med, vare sig som skolborgarråd eller som arbetsmarknadsborgarråd. Men det påverkar våra skolor i allra högsta grad. Vi har pratat mycket om skolornas ekonomi, där vi ser att vi de kommande tio åren kommer att ha kanske 6 000 färre barn i våra skolor. Det motsvarar, i väldigt grova drag, tolv hela grundskolor i den här staden.

Man får inte säga: Vad var det jag sa? Det är inte så snyggt. Men jag känner ändå en liten iver att säga det, för jag har stått många gånger i den här talarstolen och haft debatter med dina partikamrater just om bostadsfrågan. Med en dåres envishet har vi återupprepat att man inte bara kan ha dyra bostadsrätter i den här staden. Om människor med barn ska ha råd att bo här, och om mina jämnåriga som inte har hunnit bygga stora kapital ska kunna leva med sina barn i Stockholm, måste det också finnas större hyresrätter som man har råd att efterfråga. Det är bristen på dessa som i stor utsträckning gör att människor känner sig tvungna att lämna vår stad.

Däremot vill man gärna bo här på grund av sociala omständigheter, på grund av att det finns en rik arbetsmarknad och på grund av storstadens kulturella liv. Så nog finns det många, många anledningar att fortsätta att arbeta för att göra Stockholm mer attraktivt. Men för att lösa frågan om bostadspolitiken krävs det nog en ny regering.

Anförande nr 59

P e r R o s e n c r a n t z (M): Ja, precis, det handlar om vad man har för bostadspolitiskt mål även internt i staden. Om man räknar antalet dörrar och inte tittar på hur stora lägenheterna blir kommer man att vilja bygga fler små lägenheter i stället för fler stora lägenheter. Det är klart att det är viktigt med kostnader, men vi som sitter i de kommunala bostadsbolagen vet att det är jättesvårt att bygga billigt även om man försöker.

Om man tittar på de två nybyggnadsområden som finns i innerstaden, Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden, ser man att det är ganska dyra bostäder. Men där ser vi också höga födelsetal. Det beror på att det finns många stora bostäder. Även om de är dyra föds det alltså fler barn i dessa områden.

Jag hör att du undviker skolfrågan. Det är ganska naturligt eftersom vi ville tillföra 250 miljoner mer i somras och ni ville ha 100 miljoner. Jag tror faktiskt att kvaliteten i skolan också är en sådan sak som avgör om man vill flytta till Stockholm.

När det gäller trygghetsfrågan får vi se vad som händer i budgeten, men där är jag väldigt glad att vi har en ny regering.

Anförande nr 60

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tror också att skolan är en avgörande orsak när det gäller varför människor vill bo i vissa områden. I detta är jag trygg i att Stockholm

har en av Sveriges allra bästa skolor, framför allt om vi tittar på våra kommunala skolor. Det ser vi inte minst i gymnasieskolan, där vi har en större region att förhålla oss till. Våra kommunala gymnasieskolor är de som har högst intagningspoäng i hela regionen, för man ser att det är skolor med otroligt hög kvalitet. Barn vill gå där, och föräldrar vill att deras barn går där. Detta är förstås ingenting som kommer med självklarhet, utan det är någonting som vi har jobbat envetet för och fortsätter att prioritera.

Med detta sagt: Det räcker inte. Man måste kunna bo någonstans, och när människor själva får svara på frågan varför de väljer att flytta från Stockholm är svaret med väldigt stor dominans just att man inte har råd att bo tillräckligt stort i vår stad.

Anförande nr 61

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag känner faktiskt att jag har lyft upp frågan om barnafödandet och befolkningen nu. Vi får se om det kommer in i budgetarbetet. Jag tycker inte att vänsterstyret har adresserat detta tillräckligt mycket. Det finns en viss nöjdhet här när det gäller synen på skolan. Och vi ska vara nöjda men inte stolta, eller hur? Så sa ju er gamla partiordförande en gång i tiden.

Vi måste ha en ny bostadspolitik som prioriterar större bostäder som är anpassade för barnfamiljer. Vi måste satsa på arbete och inte jaga privata aktörer; de är också företagare. Vi måste också satsa på tryggheten. Det sista är såklart utbildning, och vi har prioriterat skolan framför annat. Jag tror att barnfamiljer i grunden vill ha en stad som prioriterar kärnan i välfärden, som prioriterar ordning och reda och som prioriterar trevliga bostadsmiljöer. Det är, i alla fall för min del, en borgerlig politik.

Anförande nr 62

Borgarrådet B j u g g r e n (S): I det moderata Stockholm har temat varit att det har blivit dyrare att bo och längre bostadskö. Jag tror att många stockholmare ändå är glada att det nu finns en annan ambition hos majoriteten.

När det gäller befolkningsökningen i Stockholm tror jag egentligen att även ni moderater vet att den stora befolkningsökningen de senaste åren har handlat om att människor inte bara kommer från resten av landet utan från hela världen för att bo, leva och bygga en framtid här i vår stad. Den öppenheten och nyfikenheten på omvärlden har vi nu en moderatledd regering som gör allt de kan för att förhindra. Det är klart att det får återverkningar på vår stad.

Mer välfärd, mer öppenhet och mer framtidstro – det tror jag är vad Stockholm behöver för att fler ska vilja bo här.

Fråga nr 7. Rivningen av Medeltidsmuseet

Anförande nr 63

G a b r i e l K r o o n (SD): Medeltidsmuseet och Helgeandsholmen har kallats för Sveriges Pompeji. Museet ramar in Stockholms fornarv, som Gustav Vasas stadsmur från 1500-talet, Birger Jarls försvarsmur från 1200-talets mitt och Helgeandskyrkogården. Vid utgrävningarna under 1970-talet planerades ett bilgarage på platsen, men planerna avbröts efter kraftiga protester. Numera planeras ett besökscenter till riksdagen och en godsmottagning. Återigen hörs protester. Beslutet

har hamnat i skymundan, utan någon större medial debatt. Men det påverkar Stockholm och vårt fornarv i allra högsta grad.

Sida 59 (98)

Min fråga till dig som kulturborgarråd är om du är beredd att sätta stopp för flytten av Medeltidsmuseet genom att kräva bygglov eller detaljplaneändringsansökan från Riksdagsförvaltningen för ombyggnationen av lokalerna.

Anförande nr 64

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag skulle nästan kunna skicka tillbaka frågan direkt. Eftersom det är riksdagen som beslutar om lokalerna har säkert du större inflytande över deras beslut i frågan än vad vi i Stockholms stad har. Ditt parti i riksdagen kanske skulle kunna påverka det här, för ni påverkar ju ganska mycket annat också.

Jag blev lite konfunderad över frågan, för Medeltidsmuseet ska verkligen inte rivas och inte heller läggas ned. Det ska flyttas till Börshuset vid Stortorget i Gamla stan, till de lokaler där Nobelmuseet i dag huserar. Staden hyr lokalerna av Riksdagsförvaltningen, och staden har ingen besittningsrätt utan kontraktet löper ut i december 2024. Därför måste Medeltidsmuseet flytta. När det gäller planbestämmelser och så vidare ska man vara medveten om att riksdagen är ett skyddsobjekt. Planbestämmelsen som ligger i dag tillåter typ underbyggnad av ett plan och garage, och den skyddar också fasaden.

Riksdagen kommer aldrig att behöva komma in med en ansökan för den typ av ombyggnad som de kommer att behöva göra för detta, så vi kommer inte heller att kunna kräva detta av dem. Riksdagen äger huset, och planbestämmelsen är inte så beskaffad att de kommer att behöva kräva den typ av handlingar som vi skulle kunna förhindra.

Så nej, det kommer inte att gå. Staden har helt enkelt ingen rådighet över beslutet. Medeltidsmuseet börjar packa ned nu i november, och det kommer att ta ett tag. Muren som finns i museet i dag kommer att stå kvar, och den kommer också att finnas offentligt för alla dem som vill se dem. Det är en överenskommelse som staden har träffat med riksdagen. I övrigt skulle jag råda dig att prata direkt med riksdagen i stället, för staden har inte denna rådighet.

Anförande nr 65

G a b r i e l K r o o n (SD): Just nu pratar jag direkt med dig för att förstå vad du och vi kan göra här i Stockholms stad för att motverka flytten. Vi har fortfarande möjlighet att se över detaljplanefrågorna, och vi har en möjlighet att kräva bygglovsansökningar. Det gäller i grund och botten ombyggnation av lokalerna, så det finns såklart ett kommunalt ansvar i detta.

Jag vill, och jag föreslår, att vi tar ett mycket starkare grepp och för en starkare dialog med riksdagen, inte minst en offentlig dialog. Sedan ska vi såklart separat ha partialoger, för det är riksdagsstyrelsen som delvis bestämmer detta. Där sitter både ditt och mitt parti, och självklart ska vi påverka dem också.

Jag skulle vilja bolla frågan tillbaka till dig: Om jag påverkar mitt parti, kan du då lova att du påverkar ditt parti så att Medeltidsmuseet kan stanna? Ja eller nej? Det tror jag att många är väldigt intresserade av.

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag är ingen byggplaneexpert, men jag gillar att jag redan har svaret. Nej, vi kan inte påverka processen. Det är rätt roligt när jag nu ser Björn sitta och skaka på huvudet och mena att det här aldrig kommer att gå. Så nej, det går inte. Vi kan inte påverka denna typ av beslut, precis som jag sa förut. Riksdagen behöver inte ens komma in med en ansökan för de ombyggnationer som de behöver göra i lokalerna för att ha detta mottagningscenter.

Det är också viktigt att komma ihåg att anledningen till att riksdagen har fattat detta beslut är tungt vägande säkerhetsskäl, som gör att riksdagskansliet vill ha tillbaka sina lokaler för ett besökscentrum. Jag antar att ett tungt vägande säkerhetsskäl är viktigt även för ert parti i riksdagen.

Så nej, Stockholms stad har inte den typen av inflytande. Man kan naturligtvis drömma om att Vänsterpartiet idkar någon sorts lobbyverksamhet i riksdagen för att behålla museet. Men det känns lite illusoriskt, allvarligt talat. Där tror jag att du själv behöver ta ett större ansvar.

Anförande nr 67

G a b r i e l K r o o n (SD): Också när garaget planerades på 1970-talet på den här platsen var argumentet att det skulle vara ett säkerhetsperspektiv. Det lyckades vi stoppa, men det här verkar vara för viktigt för att kunna stoppas. Det visas tydligt av din inställning och din ovilja att ens vilja försöka ditt partis inställning i riksdagen. Det är väl ändå så jag får tolka det – att du säger här och nu att detta inte är ditt ansvar? Bra, då har vi det klarlagt.

Men vad kan vi i Stockholms stad då göra för att öppna upp processen och skapa en transparens? Den information som finns i dag medialt är otroligt begränsad. Det har inte skett något samråd över huvud taget. Transparensen har saknats helt och hållet. Stockholmarna har inte fått vara med och bestämma hur deras medeltidsfornarv ska förvaltas. Fornarvet kommer att splittras upp. En del, det fasta, kommer att vara kvar i anläggningen. Men det lösa kommer att flytta med. Museet kommer att försvinna, och du verkar inte vilja göra någonting åt det.

Anförande nr 68

Borgarrådet B o u c h e r (V): Medeltidsmuseet kommer att husera mitt i centrum av medeltiden, på Stortorget i Gamla stan, i Börshuset. Det kommer att vara tillgängligt för alla de besökare från hela världen som i dag besöker museet. Detta är i dag ett av Stockholms mest populära museer. Den nya placeringen och läget har också enormt stora fördelar. Jag ser faktiskt framtiden an med stor tillförsikt; jag tror helt enkelt att detta kommer att bli bra.

Det är min primära kommunalpolitiska uppgift att i det läge som vi har göra det absolut bästa av situationen. Jag hoppas att vi allihop här inne kommer att hjälpas åt med det. Jag vet att vi allihop, både i opposition och i majoritet, var i lätt chock när vi drabbades av beslutet att riksdagen ville ha tillbaka sina lokaler och sa upp hyreskontraktet. Men vi gör det bästa av situationen. Det är mitt och vårt uppdrag.

Anförande nr 69

L i n n é a V i n g e (SD): Jag ska be att få yrka på att Julians Kroons avsägelse för stadsbyggnadsnämnden godkänns, att Mats Johnsson väljs in som ordinarie ledamot i stadsbyggnadsnämnden samt att Julian Kroon i stället väljs till ersättare i samma nämnd.

Anförande nr 70

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu ska vi fatta ett väldigt efterlängtat och roligt beslut! Det handlar alltså om ett inriktningsbeslut om upprustning och ombyggnad av Vällingby sim- och idrottshall. Jag vet inte hur många handbollsmatcher jag har spelat i den här idrottshallen, och jag är väldigt glad över att vi i dag äntligen kan gå vidare med att upprusta denna fantastiska byggnad. Den är inte bara viktig för idrottlivet, för alla badsugna ungar som ska lära sig simma och få vattenvana och så vidare, utan den är en tillgång för hela västerort.

Det här ärendet innebär några viktiga saker:

1. Vi kan gå vidare i genomförandet av en helt nödvändig teknisk upprustning. Den här sim- och idrottshallen öppnade 1972, och i stora delar är de tekniska installationerna uttjänta. Det handlar om ventilation, bassäng, vattenrening och så vidare. Det är alltså helt nödvändigt med en teknisk upprustning.
2. Det handlar om viktiga klimatåtgärder som kommer att sänka vår el- och värmeförbrukning. Det här är en av våra anläggningar som drar allra mest energi, men nu kommer den att uppdateras både vad gäller så kallat klimatskal med bättre isolering och så vidare och även till exempel solceller. Det är ju väldigt bra om vi kan hålla tillbaka våra elkostnader i framtiden.
3. Nu tillgänglighetsanpassar vi den här anläggningen som i dag i praktiken är stängd för barn och unga med funktionsvariation, eftersom det är otroligt mycket trappor. Nu gör vi så att även unga med funktionsvariation kan ta del av hela utbudet.
4. Icke att förglömma utökar vi nu simhallen med ytterligare en undervisningsbassäng, något som är oerhört viktigt mot bakgrund av att så många barn står i kö för att få lära sig simma och hur svårt det är att få tid på simskola i Stockholm. Vi behöver fler undervisningsbassänger, och därför är det väldigt bra att vi kan tillföra det i samband med denna upprustning.

Med det sagt är det här ett väldigt stort och komplext projekt. Precis som ni kan läsa i ärendet finns det bland annat asbest konstaterat. Vi har tagit höjd för komplexiteten både genom ett väldigt generöst riskpåslag och en indexeringsberäkning av framtida kostnader.

Jag vill också passa på att bemöta några av de saker som oppositionen lyfter i sin lapp. Det första handlade om att man ska utreda olika alternativ innan man går vidare till genomförandebeslut. Det är ungefär exakt det som har gjorts sedan 2015. Man fattar ett så kallat utredningsbeslut i syfte att utreda saker, och det är alltså det vi har gjort nu, fram till detta inriktningsbeslut. Det är tre olika alternativ som har studerats: en påbyggnad, en utbyggnad och så det här förslaget som handlar om att man river huskropp 5 och bygger på den så att den blir sex våningar i stället för fyra.

Det här är alltså någonting som har utretts väldigt nogsamt de senaste åren, och vi har väldigt goda belägg för att tro att det alternativ som vi går fram med i dag är det mest tids- och kostnadseffektiva, bland annat eftersom det ryms inom gällande detaljplan.

För det andra efterfrågar man kontinuerliga lägesrapporter. Så gör vi redan, och det borde inte minst borgarrådet Wedin veta. Fastighetsnämnden får löpande kontinuerliga lägesrapporter kring pågående projekt. Föredragning från kontoret sker med regelbundenhet för att man som ansvarig politiker ska kunna ställa frågor. Givetvis kommer vi att göra det även i detta fall.

Det tredje handlar om evakueringen, och där är det så att simningen är tänkt att flytta till Nälsta och övriga idrotter – bland annat handbollen – till Gjutmästaren. Men självklart finns det en plan B ifall Gjutmästaren skulle bli försenad av någon anledning. Det är alltså någonting som man tittar på parallellt från både fastighetskontoret och idrottsförvaltningen.

Sammanfattningsvis: Genom det här ärendet, som alltså är ett inriktningsbeslut – vi kommer att återkomma när det kommer till genomförandebeslutet – tar vi hand om en klenod i västerort. Vi kommer att kunna sänka våra el- och uppvärmningskostnader, och vi kommer att kunna ge nya generationer av handbollsspelare en modern anläggning att utvecklas i. Vi kommer också att öppna upp den här fina lokalen för barn med funktionsvariation och inte minst se till att fler unga ska kunna få en simskoletid och lära sig den livsviktiga kunskapen att just simma.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 71

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Vi från Sverigedemokraternas sida ställer oss positiva till den nödvändiga upprustningen och ombyggnationen av Vällingby sim- och idrottshall. En enig nämnd – fastighetsnämnden i juni – fattade själva inriktningsbeslutet. Det är alltså inget konstigt i själva beslutet, utan det som vi skulle vilja se är en löpande återrapportering till bland annat fastighetsnämnden just för att nämnden ska kunna följa utvecklingen av projektet. Staden har begränsade ekonomiska resurser, och som politiker behöver vi alltid göra prioriteringar. Vi har tyvärr kunnat se hur flera omfattande investeringsprojekt har fördyrats genom åren, och det är därför av stor vikt att nämnden fångar upp indikationer på eventuella fördyringar i god tid.

Vi skulle därför vilja förankra i beslutet att nämnden får löpande rapporter och uppföljningar om upprustningen och ombyggnationen av Vällingby sim- och idrottshall.

Med det sagt yrkar vi bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 72

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det här är ett väldigt trevligt ärende som har pågått lite i skymundan under en väldans massa år. Nu börjar det att konkretiseras och faktiskt närma sig genomförande, vilket är jätteskoj.

Det här är också ett led i den stora investeringspuckeln kring simhallar som vi har haft i Stockholm under ett antal år, och vi är nästan, skulle jag säga, förbi den allra största puckeln. Till exempel Högdalens simhall blev klar tidigare i år. Jag hoppas att ni kan ta er dit och titta, för det är jättefint. Tre stora projekt återstår dock av dessa simhallar

– det är några mindre också – och det är hallen i Vällingby, Eriksdalshallen och Husbybadet. När vi är förbi dem kan Stockholm börja andas ut lite när det gäller simhallarna i alla fall.

Sida 64 (98)

Som Clara Lindblom var inne på är det här också ett väldigt bra tillfälle att energieffektivisera och klimatanpassa denna anläggning, som är en av de mest energislukande fastigheterna i Stockholms stad i dag. Detta projekt kommer i alla fall att kunna åtgärda det en hel del. Exempel på saker vi gör nu är en modernisering av väggarna och taken. Fönster kommer att förstärkas med tilläggsisoleringar och nya fönsterglas, det kommer att bli solceller på taken och energibesparande åtgärder i form av bland annat ventilationsåtervinning och gråvattenåtervinning i duschutrymmena. Som Clara nämnde kommer anläggningen nu att tillgänglighetsanpassas, vilket har varit efterfrågat länge. Det kommer också att bli flexomklädningsrum.

Även arbetsmiljön kommer att förbättras, bland annat med mer anpassade personalutrymmen. Vi kommer också att få en anpassad miljö- och avfallshantering och också, något som är oerhört viktigt, en tillkommande undervisningsbassäng.

Liksom Clara är jag väldigt frågande till oppositionens reservation. Det är såklart logiskt i sig att efterfråga fler valmöjligheter, men det här skulle ju ha kommit tidigare. När man vill ha olika valmöjligheter ska man ju lägga det vid ett utredningsskede eller möjligen se till att det kommer in inför inriktningsskedet.

Den här reservationen skulle jag säga går ännu längre än vad Clara antydde och går ut på att oppositionen inför genomförandebeslutet, alltså först när vi ska klubba och allting är klart, vill ha lite olika valmöjligheter. Det kan man inte ha då. Då ska det vara utrett och klart. Det enda en sådan grej kommer att innebära är fördyringar och en stor osäkerhet för förvaltningen kring hur man ska behandla sådana här saker. Hade man varit allvarlig med ett sådant här förslag hade man såklart lagt det i utredningsskedet. Då satt allianspartierna i majoritet, vilket hade gett full möjlighet att göra detta.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 73

Hanna Wistrand (L): Som vi har hört finns det väldigt mycket bra i det här ärendet. Det kan vi nog allihop hålla med om. Vällingby sim- och idrottshall har nått sin tekniska livslängd, vilket också har sagts, men vad man inte pratar om är att den kan stängas akut eftersom den tekniska statusen är så dålig. Det finns en ganska tydlig plan för badet, men 450 besök årligen i idrottshallarna ska nu dirigeras till den ännu obefintliga och redan försenade Gjutmästaren. Samtidigt ska Gjutmästaren hysa Liljeholmshallarnas hela verksamhet. Det är 18 olika idrottsföreningar och cirka 20 olika pensionärsföreningar som huserar där i väntan på de gravt försenade Brännkyrkahallarna, så det blir väldigt trångt i Gjutmästaren. Det gör mig väldigt oroad över Hässelby-Vällingbys möjligheter till rörelse framöver.

De här hallarna har ett viktigt kulturellt samband med helheten i Vällingby centrum. Hallen är grönklassad, och det finns en anledning till att den är grönklassad. Den ligger också centralt och nära kommunikationer. Som liberal med kulturellt intresse kan jag förstå reservationen, och vi yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 74

Borgarrådet L i n d b l o m (V): I fråga om Gjutmästaren vill jag upprepa att det självklart finns parallella planeringar. Vi kommer inte att lämna idrottsföreningarna i västerort i sticket. Till saken hör ju att hela fastigheten Gjutmästaren är ungefär lika stor som Gamla stan och lite till, så vi pratar alltså om en väldigt stor fastighet. Det kommer att finnas gott om utrymme. Men om den planeringen inte håller så finns det en parallell planering för att lösa hallfrågan.

Vad gäller just utformningen och så vidare är det här, som jag sa flera gånger, en klenod. Jag är praktiskt taget uppvuxen i den här hallen. Vi håller oss ju inom gällande detaljplan, och det är därför som vi inte har tagit de alternativ som handlar om att bygga ut till exempel. Vi kommer också att jobba väldigt mycket med återbruk och återmontera hela fasaden, till exempel. De kulturhistoriska värdena kommer alltså att bevakas mycket, mycket noga under hela processen.

Anförande nr 75

Hanna W i s t r a n d (L): Vad trevligt! Tack för repliken! Det låter ju väldigt bra, det du säger, Clara. Men det jag undrar över lite grann är den här plan B. Den skulle man gärna vilja ha lite mer utredd, så du får gärna återkomma om plan B om Gjutmästaren inte hinner bli färdig. För även om den kommer att bli stor är det som sagt ett väldigt stort projekt som redan är försenat. Vi vet heller inte när de här idrottshallarna måste stängas, just på grund av det akuta läget när det gäller den tekniska livslängden.

Anförande nr 76

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Som flera andra har även jag en koppling till den här för västerort fantastiskt viktiga sim- och idrottshallen. Det var exempelvis där jag lärde mig att spela pingis. Jag ska inte berätta fler detaljer kring min pingiskarriär, men det var en viktig fastighet för mig för att upptäcka olika typer av idrott, och så är det för många. Det här är en jätteviktig fastighet, och olika typer av verksamheter som finns där innebär att västerortsborna får möjlighet att upptäcka olika idrotter.

Det här är alltså jätteviktigt, och det är inte utan stolthet som vi från grönbått håll känner att vi var en del av att starta upp arbetet med detta. Jag hittar en artikel i DN exempelvis från 2020, där vi pekade ut miljardbelopp för framför allt simhallar, eftersom vi såg att behovet fanns. Inte just den här simhallen men vissa andra byggdes utan tätskikt och mår därför väldigt dåligt jämfört med modernare simhallar.

Den här har stått väldigt länge, och som jag sa i DN: De stora pengarna ligger några år i framtiden, men nu sätter vi igång arbetet för vi får inte bli tagna på sängen och hamna i en paniksituation.

Nu står vi här, och det är mycket välkommet att man går vidare med arbetet kring Vällingby sim- och idrottshall. Jag försöker förstå de olika känslorna om vår reservation från majoriteten och kan bara förklara mer: Exempelvis blir vi oroade över påverkan på verksamheterna, och det är därför vi pratar om att kolla på alternativa evakueringsplaner för verksamheterna så att vi säkerställer att boende i västerort inte förlorar möjligheter till idrott och träning. Som jag tolkar det är man igång med ett sådant arbete. Det är ytterst välkommet, och det kommer vi att fortsätta vara måna om.

När det kommer till finansieringen är det tuffa åtgärder, och vi var i majoritet måna om att planera och säkerställa finansiering för dessa. Vi har flera exempel. Kolla på Medborgarhuset som ett exempel på att det har blivit väldigt dyrt att renovera en simhall! När det kommer till det arbete som ligger till grund för finansieringen och vi vet kostnaderna närmare säger vi därför att vi ska kolla på alternativen. Låt oss i fastighetsnämnden ha en transparent och öppen diskussion om de olika ekonomiska vägarna framåt! Varför? Jo, för att vanligtvis när man är igång med ett projekt är det mest som att man väljer att gasa på. Så har det varit tidigare, innan ett kompetent fastighetsborgarråd lade om kursen. Vi ska inte se budgeten spåra och att man helt enkelt utökar planen när vi är igång med projekten, utan kolla vad man kan göra för att pengarna inte ska rinna iväg och ta ansvar för ekonomin!

Med det säger jag bifall till Moderaternas och övrigas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 77

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag försöker liksom förstå hur ni processmässigt resonerar här, för det blir väldigt svårt att få ihop det. För det första: Olika tankar om eller krav på två parallella utformningar ska såklart tas i utredningsskedet. Det är då den politiska beställningen bör komma. För det andra: Om ni nu ändå har landat i att ni vill se olika varianter eller förslag ska ni ju återremittera ärendet under inriktningsskedet. Ni borde ha lagt en återremiss om att återkomma om det.

Nu lägger ni i stället någonting där ni förväntar er att förvaltningen inför genomförandet, alltså när allting ska vara utrett och klart, ska presentera lite olika förslag på politiken. Det blir jättekonstigt. Varför har ni inte lagt en återremiss i sådana fall, eller varför lade vi då inte en tydligare beställning i utredningsskedet, som ni verkar önska väldigt tydligt? Men det är såklart jättebra att ni står bakom projektet.

Anförande nr 78

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker att det låter som om vi är väldigt synkade kring vad vi önskar. Vi vill att det ska utredas korrekt, vi ska kolla på olika alternativ för att verksamheterna inte ska utsättas för stor påverkan under renoveringstiden. Jag skulle nog vilja tona ned den politiska motsättningen. Vi är vana vid att de här projekten just är komplexa, och det är därför som det är relevant att ha precis de olika alternativ som finns framför oss på bordet.

Gällande pengarna skulle jag vilja säga att bara för att vi nu vet att vi har en ansenlig summa att lägga på detta så kommer det ju att komma beslut framåt i takt med att vi kommer närmare. Ska vi göra det här? Kan vi göra det här? Sådant måste vi få upp till nämndbeslut när det krävs. Vi är måna om pengarna i detta samtidigt som vi månar om att påverkan inte kommer att bli så stor på verksamheterna. Jag skulle säga att vi i grunden är ganska överens – låter det som.

Anförande nr 79

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Martin Hansson och jag är lite lika i det här avseendet: Vi tycker att rätt ska vara rätt. Vi har ju haft en väldigt lång period av utredningsarbete där vi har tittat på tre alternativ, och det du, Dennis, säger, alltså att man nu ska fördjupa och gå vidare och presentera kalkyler – det är ju det som kallas

genomförandebeslut, och det kommer i nästa skede. Så allt det här är precis enligt hur vi jobbar.

Sida 67 (98)

Jag vet att Dennis Wedin brukar beskriva sig själv som Messias, men vi har haft väldigt mycket samsyn när det gäller just vikten av att göra ordentliga förstudier. Det här är ett komplext projekt som det har utretts väldigt, väldigt länge. Det jag vill trycka på apropå att man skulle kunna göra det i olika omfattning, eftersom det till stor del handlar om tekniska installationer och lagkrav, ventilation och så vidare, är att om man nu ska prata om en bantad variant skulle det möjligtvis vara att stryka undervisningsbassängen. Men det tror jag egentligen inte att någon av oss vill.

Anförande nr 80

Borgarrådet W e d i n (M): Jag skulle säga att det är ju dessa vägval som är viktiga att göra i projektet framåt. Om detta är vi överens. Däremot är det olika vad man väljer att gå till nämnden med och inte. Nu när vi har ett ekonomiskt svårt läge där vi ser att väldigt många projekt blir fördyrade, samtidigt som vi har en majoritet som har sett till så att staden ska göra mer och därför tagit bort privata initiativ som hade kunnat bidra till idrotten, är vi oroad över det ekonomiska läget. Det är därför vi uttrycker oss som vi gör.

Jag inser också att jag sa i DN för tre år sedan att vi inte kan ha hallen i drift längre än till 2023, och då tittar vi på att stänga den i minst tre år. Nälstabadet är tänkbart som evakueringsyta. Det är jättevälkommet att man sedan dess har utrett vidare hur de här verksamheterna inte ska påverkas. Det vi säger här är just att det inför nästa skede i projektet är viktigt att säkerställa att vi har alternativa evakueringsplaner.

Bra att ni är igång med detta! Keep it up, och så ses vi i fastighetsnämnden!

Anförande nr 81

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande! Jag ska hålla mig kort. Det har varit tal om Jesus och allt möjligt här uppe.

Jag är från Upplands Väsby, så jag har tyvärr ingen anknytning till den här hallen och heller inga roliga historier att berätta. Däremot vill jag berätta att vi från Centerpartiet ansluter oss till reservationen. Jag yrkar alltså bifall till reservationen.

Anförande nr 82

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag är glad att vi nu kan börja arbetet med en välbehövlig upprustning av Vällingby sim- och idrottshall. Det kommer att bli en modern och tillgänglig anläggning. Stockholms simhallar är avgörande för att fler barn och unga ska få vattenvana och lära sig att simma. Därför är det också viktigt att staden rustar upp anläggningarna och bygger ut kapaciteten. Som en del av upprustningen planerar vi att bygga ytterligare en undervisningsbassäng, vilket kommer att förbättra möjligheten att bedriva simundervisning. Simskolan är en av idrottsförvaltningens viktigaste verksamheter, och simkunnighet är bokstavligen en fråga om liv och död.

Jag tycker att Clara Lindblom tidigare har redovisat här att man kommer att säkerställa att det finns platser att evakuera de verksamheter som behövs också för de västerortsbor som utnyttjar Vällingby sim- och idrottshall.

Anförande nr 83

L o v i s a H e d i n (KD): Vi ser fram emot en nödvändig och välbehövlig upprustning av Vällingby simhall. Det är ett initiativ som togs redan under föregående mandatperiod och som vi har diskuterat i fastighetsnämnden och som vi ser fram emot kommer att genomföras. Det är viktigt att vi bibehåller och förstärker goda förutsättningar för idrottande i Stockholms stad, inte minst för barn och unga.

Simkunnighet är viktigt, och genom det här förslaget får vi också ytterligare en undervisningsbassäng. Tillgängligheten för funktionshindrade ökar.

Samtidigt är det viktigt att budgeten följs och att vi har ordentliga kostnadskontroller. Därför yrkar Kristdemokraterna bifall till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag bara känner att jag behöver göra en sakupplysning. Det har flera gånger påståtts att det här projektet initierades under den förra mandatperioden. Det stämmer ju inte, utan det var 2015, och sedan har arbetet fortlöpt sedan dess. Men bara så att vi inte ägnar oss åt historierevisionism här: Det första beslutet fattades inte av den förra majoriteten. Så är inte fallet.

Jag vill återigen understryka att självklart ska fastighetsnämnden göra så som fastighetsnämnden har gjort i väldigt många år, det vill säga få löpande information både skriftligen och muntligen från förvaltningen regelbundet på nämnderna. En tidigare talare pratade om att vi måste få en dragning i nämnden innan det går upp till beslut. Självklart – genomförandebeslut tas först i respektive nämnd, alltså fastighetsnämnden och idrottsnämnden, och sedan kommer det upp till kommunfullmäktige. Allt det som ni efterfrågar i er reservation ska vi givetvis följa. Det är så vi jobbar i den här staden.

Anförande nr 85

L o v i s a H e d i n (KD): Det här jobbade vi med ordentligt under föregående mandatperiod. Vi ser fram emot att fortsätta jobba med det även den här mandatperioden, och vi ser fram emot att få ordentliga kostnadskontroller under vägen.

Anförande nr 86

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning uppger att drygt 20 procent av alla barn i Sverige någon gång under uppväxten har haft minst en förälder med alkoholproblem. 15 procent av alla barn i Sverige har påverkats negativt i någon utsträckning av att de har vuxit upp med minst en förälder som har alkoholproblem. Det här är ett problem som finns även här i huvudstaden såklart. År 2020 var det över 900 barn i Stockholm som hade en förälder med missbruksproblematik. Då räknar jag bara dem som haft kontakt med socialtjänsten. Mörkertalet är troligtvis stort.

I dag är det fler män än kvinnor som har problem med skadligt bruk och beroende av alkohol och narkotika. Det avspeglar sig i såväl vårddata och dödlighet som i andelen domar kopplat till narkotika och alkohol. Mäns substansanvändning påverkar dock även kvinnor och är starkt bidragande till mäns våld mot kvinnor. Kvinnor med ett eget skadligt bruk och beroende är dessutom i ännu högre grad än andra kvinnor utsatta för alla typer av våld i nära relationer. Utöver detta kan vi konstatera att det enligt Polismyndigheten i dag finns över 30 öppna drogsener inom Stockholms stad.

Herr ordförande! Bruket av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel bidrar till negativa konsekvenser som fysisk och psykisk ohälsa, sociala problem, otrygghet eller andra problem med ekonomi för individen, familjen eller samhället i stort. Att staden har ett tydligt främjande och förebyggande arbete är därför av stor betydelse för stadens invånare, inte minst för barn och unga. För att minska effekterna av dessa substanser och produkter föreslår vi nu ett uppdaterat ANDTS-program för Stockholms stad. Syftet med programmet är ett strategiskt arbete mot det övergripande målet att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt med ett minskat bruk av tobak och nikotinprodukter.

Ansvar för att driva arbetet med ANDTS finns på såväl nationell och regional som lokal nivå. Staden är central i det förebyggande arbetet på den lokala nivån. Med den här strategin har vi möjlighet att arbeta samordnat, kunskapsbaserat och likställt i hela staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 87

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi från Sverigedemokraterna ställer oss i grund och botten bakom att staden ska ha en ANDTS-strategi. Det är ytterst viktigt och inte minst även ett lagkrav.

Problemet med det föreliggande förslaget i dag är tyvärr att det inte har tillräcklig koppling till de evidensbaserade metoderna, till best practice och till vedertagna arbetssätt som såväl Socialstyrelsen som SBU brukar framhäva. I stället är det väldigt generella skrivningar i strategin. Det redogörs för ett antal aktiviteter, men dessa aktiviteter värdesätts inte baserat på evidens och på hur effektiva de är. Man kan tycka att en väldigt viktig grundsten i en effektiv strategi är att vi ska förstå vilka aktiviteter

vi gör och vilken evidens de har. Har aktiviteterna ett stöd i tidigare forskning, eller är det så att det bara är någonting nytt som vi prövar? I så fall måste vi ju känna till att det är någonting nytt som vi prövar. Men det vet vi inte i det här fallet.

Med anledning av detta tycker vi att strategin ska arbetas om. Det finns säkerligen en del bra i den, men den bör arbetas om med en tydlig evidensbaserad approach. Därför föreslår vi detsamma som vi föreslog i kommunstyrelsen, alltså först och främst en återremiss. Är det så att vår återremiss faller kommer vi att föreslå att strategin avslås, vilket var detsamma som vi föreslog i kommunstyrelsen. Ett avslag innebär helt enkelt att en ny strategi ska tas fram.

Anförande nr 88

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Preventionsindex mini är ett index i ANDTS-programmet. Det tas fram genom en årlig enkätmätning som bygger på Folkhälsomyndighetens frågor från länsrapporten. Staden har tagit hjälp av forskare från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning för att ta fram ett anpassat preventionsindex som lämpar sig för storstadens stadsdelsförvaltningar, vilket har resulterat i ett PI mini. Det här är någonting som vi använder när vi följer upp alla de åtgärder som finns. Jag skulle därför säga att vi absolut jobbar forsknings- och evidensbaserat med detta.

Anförande nr 89

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är glädjande att man har tagit hjälp av forskare. Men det innebär inte att aktiviteterna som man föreslår är evidensbaserade. Det är två helt olika saker.

Det vi vill framföra är framför allt att när vi föreslår och kristalliserar aktiviteter som vi gör i den här planen måste vi i alla fall ha en koppling till forskningslitteraturen och förstå vilken effekt det här historiskt har haft. Det saknar jag egentligen i alla aktiviteter som vi föreslår. I ett fåtal aktiviteter kopplas det visserligen till vissa metodiker, men de absolut flesta kopplas inte. Detta tycker jag är ett stort problem när våra tjänstemän och våra förvaltningar ska implementera de här aktiviteterna. Vad ska man främst fokusera på att uppnå? Det framkommer inte riktigt, och där skulle det vara bättre med en nyanserad bild kring forskningsläget sett till de aktiviteterna.

Anförande nr 90

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, ledamöter! Jag tror att de flesta här inne vet vilka fruktansvärda konsekvenser som ett missbruk av alkohol och narkotika ger. Ute i stadsdelarnas sociala arbete ser vi hur föräldrar inte kan ta hand om sina barn för att föräldrarna är fast i ett beroende. Missbruk av alkohol och narkotika liksom dopning och spelmissbruk förstör människors liv. Det förstör barns uppväxt. Narkotikan är en stor orsak till gängkriminalitet, dödsskjutningar och otrygghet.

Vi kristdemokrater är positiva till att man tar fram en sådan här strategi, men vi tycker likt många andra partier här att en tydligare åtskillnad måste göras mellan de olika typerna av missbruk. Lagliga och olagliga substanser behöver stå för sig i strategin så att den blir mer effektiv. Vi vill också att staden ska jobba ännu mer effektivt med att motverka öppna drogscener.

Vi tycker också att strategin kunde vara betydligt mer konkret när det gäller samarbete med externa aktörer, som exempelvis Region Stockholm, som ju faktiskt är de som jobbar med missbruksvården.

Vi anser också att man kan tydliggöra civilsamhällets ovärderliga roll när det kommer till att jobba med människor som lever i missbruk eller har en beroendeproblematik. Därför yrkar Kristdemokraterna på att återremittera ärendet och komplettera med de saker som jag har lyft här och som man också kan läsa i Kristdemokraternas ersätтарыttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 91

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag hoppas att majoriteten har lusläst den här reservationen precis som man hade gjort med vår tidigare reservation. Det här är nämligen en mycket genomtänkt reservation från vår sida, som tar sin utgångspunkt i det allvarsamma. Det är väldigt bra att man tar krafttag för att förhindra alla typer av missbruk vare sig det är alkohol, narkotika, dopning, tobak, nikotin och spel om pengar.

Det vi däremot för fram som en önskan när man kollar på detta är att göra en tydligare differentiering mellan lagliga och olagliga produkter samt hur det diffar utifrån skaderisken. Vad menar jag med det? Jo, att exempelvis se till att det här dokumentet inte får ligga till grund för att göra tillgången på alkohol och andra lagliga produkter svårare när det kommer till exempelvis serveringstillstånd, restaurangers öppettider och så vidare. Det är redan i dag svårt för krögare som utövar helt lagliga verksamheter att få spelrum i Stockholm. Låt oss inte använda det här dokumentet för att göra det tuffare för dem!

När det kommer till nikotinet, låt oss då kolla på hur betydligt mindre skaderisken är för dem som snusar jämfört med exempelvis dem som röker. Tänk på nyanserna i detta och se till så att dokumentet verkligen går in där syftet är, nämligen det svåra missbruket.

Med det yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 92

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Från Liberalernas sida instämmer vi i den strategi som har lagts fram. Sedan kan det visst finnas relevans i att man kanske lägger tyngdpunkten mer vid substanser som är olagliga. Dem vill vi definitivt inte ha i vårt samhälle. Men man kan inte riktigt göra det så lätt för sig. Alkohol är ju en i högsta grad laglig produkt, men den bidrar till väldigt många dödsfall och ohälsa i Sverige. Bland 15–19-åringar är alkoholen den främsta orsaken till för tidig död och färre friska levnadsår. Det är alltså en väldigt potent drog även om den är laglig och självklart får brukas för nöjes skull om man så önskar. Men det innebär likväl, i alla fall när det gäller unga människor, att vi behöver jobba på olika sätt för att mildra de konsekvenser som kan bli fallet.

Det är också så att en del andra lagliga produkter är inkörsportar till olagliga produkter. Därför gagnar det folkhälsan och samhället att man på olika sätt försöker att förebygga och hålla nere konsumtionen framför allt när människor är unga. När man sedan blir vuxen får man välja själv vad man vill göra med sin kropp, så länge man stoppar i sig

lagliga produkter. Detta är en väldigt viktig liberal princip, men vi ska göra vad vi kan för att de unga inte ska förstöra sina liv allt för tidigt, vilket tyvärr ibland blir konsekvensen. Därför instämmer vi till fullo i den strategi som har arbetats fram och utvecklats utifrån strategier som vi också tog fram under den förra mandatperioden.

Anförande nr 93

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! I kväll kommer vi att fatta beslut i ett viktigt ärende. ANDTS-programmet är viktigt för staden eftersom det syftar till att förebygga och minska skadorna som orsakas av alkohol, narkotika, dopningsmedel med mera.

Som framgår i ärendet riktar sig programmet till alla invånare i staden, dock med ett särskilt fokus på barn och unga. Remissinstanserna är positiva till ANDTS-programmet, och de är särskilt positiva till programmets fokus på barn och unga samt det faktum att programmet genomförs i samverkan med ett antal olika aktörer. Det absolut viktigaste arbetet är att förebygga droganvändning bland unga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 94

P e r R o s e n c r a n t z (M): Ordförande! Jag vill yrka bifall till Moderaternas reservation. Men jag vill också tillägga en sak. Karin Ernlund från Centerpartiet skrev en väldigt bra motion en gång i kommunfullmäktige, och det var att Stockholms stad skulle bli en testbädd för gårdsförsäljning.

När vi pratar om ANDTS-strategin tycker jag därför att man ska lyfta gårdsförsäljningen. Den vore en jättepoteential för Stockholm som besöksstad och för människor som bor i Stockholm för att öka attraktiviteten. Tänk er Hammarby sjöstad, där vi har ett bryggeri. Tänk om man kunde åka dit, ta en tur och sedan köpa med sig lite öl. I Norra Djurgårdsstaden där jag bor finns perfekta lokaler för att kanske tillverka whisky. Mackmyra kanske flyttar hit och har en filial? Turisterna kommer att öka i antal.

Öppna upp för gårdsförsäljning! Säg att det är bra att regeringen vill genomföra det och välkomna det till Stockholm! Det vill jag se.

Anförande nr 95

T o m a s B e e r (MP): Ordförande, ledamöter! Det är nära att få komma hit och diskutera och prata om det som jag har jobbat med under flera år. Jag jobbar på Järva och har jobbat med frågorna ganska länge. Jag är fritidsledare i grunden och har jobbat i 50 år med ungdomar i området Järva, Rinkeby, Tensta och Hjulsta.

Det är bra med det helhetsgrepp som kommunstyrelsen och socialnämnden har kommit fram till, och det gläder mig att majoriteten faktiskt har jobbat med den här frågan så konkret och tydligt. Jag kan också tänka mig att moderater och övriga här har fattat greppet kring hur man ska hantera den här frågan på ett bra sätt. Det förvånar mig tyvärr inte ett smack att SD lägger ned och vill avslå det hela.

Jag tycker att man ska ha ett helhetsgrepp i frågor som är barnperspektivrelaterade när det gäller droger, dopning och andra frågor som berör ungdomarnas verklighet och

utveckling till en bra framtid i alla delar i Stockholm och inte bara på Järva. Jag tycker alltså att ni som sitter här inne bör tänka på det. Man kan raljera kring vad man vill göra, eller så kan man se allvaret i frågan. Problemet många gånger är också att det ena ger det andra, till exempel det här med skjutningar och att man drar ned sig själv i skiten på ren svenska och att man kanske dealrar med andra. Därför måste man tänka på den här frågan som borgarrådet Ojanne, kommunstyrelsen och socialnämnden faktiskt har gjort.

Jag yrkar bifall till socialnämndens och kommunstyrelsens förslag. Jag tycker att det är ett utmärkt förslag, så jobba på det framöver!

Anförande nr 96

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande! Jag vill svara några röster från oppositionen och kommentera några punkter.

Att åtgärder behöver skiljas åt beroende på produkt och substans är en självklarhet, vilket inte står i motsättning till att motverka alla former av beroende som kan få negativa konsekvenser både för den fysiska och psykiska hälsan samt orsaka både sociala och ekonomiska problem. Bara för att alkohol och andra droger är lagliga är de ju inte ofarliga, som bekant, vilket den senaste forskningen i allra högsta grad har visat.

Jag vill också lägga till att vi ska vara stolta över Sveriges restriktiva alkoholpolitik som har varit oerhört gynnsam för Sverige och för folkhälsan. Tack vare modellen med Systembolaget har Sverige minimerat just skador av alkoholkonsumtion. Partier i oppositionen förespråkar gårdsförsäljning, något som i slutändan skulle luckra upp alkoholmonopolet, vilket blir ett hot mot folkhälsan. Det handlar inte om små gårdars försäljning och om en ensam bonde som står och brygger sin öl i godan ro, vilket vi alla vet. Och just Hammarby sjöstad kanske inte saknar ställen som säljer alkohol.

Jag läser också i reservationen att ANDTS-program inte får förhindra vuxna människors tillgång till alkohol. Men inte minst är en restriktiv alkoholpolitik avgörande för att minska våld mot kvinnor och barn. Statistiken visar tydligt att våldet ökar under helger och storhelger när alkoholkonsumtionen är extra hög. Våldet begås i stor utsträckning av vuxna människor, vilket det utbredda samhällsproblemet mäns våld mot kvinnor visar.

Kommentaren från ett parti att det saknas evidens går inte ens att ta på allvar.

Det är ett mycket bra ANDTS-program som socialnämnden har tagit fram med ett övergripande mål att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt med ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 97

G a b r i e l K r o o n (SD): Maria Ljuslin pratar om evidens och att vår invändning inte går att ta på allvar. Då måste man ju ändå utgå från att alla insatser och aktiviteter som ni har föreslagit är evidensbaserade och evidenspräglade. Det är så jag måste

tolka dig, och jag tolkar väl det som att du står bakom att programmet är helt och hållet evidensbaserat.

Sida 74 (98)

Om det är svaret undrar jag hur det kommer sig att man satsar på fältassistenter, något som helt och hållet saknar evidens. Vi har tidigare fått belagt att det inte finns några studier som stöder att fältassistenter på något sätt minskar brottsligheten, stärker tryggheten och så vidare. Finns det en studie får du gärna hänvisa till den här och nu; finns det inte det vill jag nog att ni tar tillbaka påståendet att det här programmet helt och hållet är baserat på evidens.

Anförande nr 98

M a r i a L j u s l i n (V): Jag rekommenderar Sverigedemokraterna att läsa statistik, forskning och allt material som finns på området och sätta sig in i de här frågorna och visa ett socialt engagemang för vad som finns. Att som Gabriel Kroon avfärda saker och ting som han inte hittar när han bläddrar i papper kan jag och kommunfullmäktige inte avhjälpa. Ta frågorna på allvar och läs det som finns!

Anförande nr 99

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag tänkte att jag skulle börja med att samla ihop lite frågor från höger och vänster – mest från höger.

I programmet gör vi skillnad på legala och illegala substanser. Det handlar ju om ett övergripande mål att Stockholm ska vara fritt från narkotika och dopning, att medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar ska minskas och att vi ska ha ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter. Så det görs alltså en skillnad i det här programmet. Jag tycker att det är väldigt tydligt.

När det gäller narkotikan har vi också en massa andra program som går in och reglerar. Vi har hela vår samverkan med polisen, våra program om att inte dras in i kriminalitet med flera som också behandlar narkotikan, så den har absolut en särställning. Men det har den också i det här programmet, och jag tycker att det är tydligt. Det är tråkigt att ni inte ser det.

Gällande oron för att vi skulle börja ge ut färre serveringstillstånd ska jag säga att den är obefogad. Vad det handlar om är att se till så att åldersgränser efterlevs, att berusningsgraden hålls nere och att stoppa överservering. Här har vi haft ett problem, och vi har fått ganska mycket kritik från Länsstyrelsen för att vi inte har varit tillräckligt bra på det här området. Där är nu ett förslag ute på remiss om höjda avgifter för serveringstillstånden, mot att vi också kommer att anställa ytterligare tolv personer på tillståndsenheten som kommer att jobba med bland annat ökad uppföljning och handläggning. Detta tror jag på sikt kommer att leda till att sjysta krogar kommer att ha lättare att konkurrera med krogar som inte sköter sig på dessa områden. Det är ett exempel på ett sätt att hålla nere tillgången.

När det gäller öppettider jobbar vi snarare tvärtom. Det finns ett annat förslag ute på remiss nu som handlar om att det inte per automatik alltid ska vara krav på ordningsvakter när man har öppet efter klockan ett, utan du ska kunna få ett undantag om polisen anser att det är befogat. Nu är det så att om du ska ha öppet till klockan två måste du ha två ordningsvakter från kl. 22.00; du måste alltså betala ordningsvakter för åtta timmar för att ha öppet en enda timme till. Där ser vi alltså snarare till så att

det blir lättare för de krogar som inte har dessa stökproblem – vi pratar till exempel eventuella takbarer och pianobarer. Sida 75 (98)

Jag skulle alltså säga att det här är ett väldigt genomtänkt program. Vi gör skillnad på legala och illegala substanser, och vi torrlägger absolut inte staden på något sätt.

Anförande nr 100

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är ju en stad med många broar, och vi behöver säkerställa så att dessa broar är i gott skick och inte slits i onödan. Trafikförordningen styr hur våra vägar kan användas, men vi har i en kommun även rätt att via en så kallad LTF, eller lokal trafikföreskrift, möjlighet att bestämma en viss bärighetsklassning på våra broar. I Stockholm är de vanligaste BK2 eller BK3, det vill säga att man max får ha en bruttoaxelvikt på 51,4 respektive 37,5 ton. Beroende på avståndet mellan axlarna och axeltrycket kan det här inom respektive BK-klassning även bli lägre.

Det händer dock att det behöver transporteras saker som är odelbara, och därför kan man söka dispens från dessa regler. I det här ärendet handlar det om att kunna söka dispens för bredden, längden och tyngden på fordon. Det kan handla om exempelvis mobilkranar, maskiner eller betongelement. Det krävs särskilda skäl, och man behöver också säkerställa att den tekniska anläggningen klarar av det här.

Precis som Trafikverket ger dispens på sina vägar utifrån trafikförordningen kan vi ge dispens från kommunen. Där har vi märkt att avgiften som man betalar när man söker dispens i kommunen är lägre än Trafikverkets avgift, och det är det som vi nu vill justera. Det kommer inte att innebära kostnadstäckning, för varje dispens hanteras individuellt. Men enligt trafikförordningens förarbete ska man helst som kommun hålla ligga högre än vad Trafikverket tar i avgift.

Man kan då fråga sig varför vi gör det här. Är det för att tjäna pengar? Nej, det är det förstås inte, utan skälet är att vi vill ta hand om våra anläggningar. Långa, breda och tunga fordon påverkar vår stadsmiljö och trafiksäkerheten, inte minst för barn. Vi vill också värna våra vägar, broar, tunnlar och andra tekniska anläggningar så att de håller länge.

Anförande nr 101

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är inte varje dag vi yrkar avslag på ett parkeringsgarage, men eftersom det här ärendet är så mycket mer än bara ett parkeringsgarage, nämligen en hel planering kring den fortsatta exploateringen av Nytorps gårde med bostäder, idrottsplats, parkering och så vidare, så står inte vi bakom att exploatera Nytorps gårde. Vi vill bevara detta område, och därför bör eventuella frågor om idrottshall eller parkeringsplatser tas separat. Därför kommer vi att yrka avslag på ärendet i dess helhet.

Anförande nr 102

U l f W a l t h e r (S): Men Gabriel, det var ju inte bara det ni skrev om i er reservation i kommunstyrelsen. Ni gnäller till exempel om att det inte funnits någon lyhördhet inom ramen för det här projektet. Men det stämmer inte heller. Det har gjorts ett samråd i det här, och efter plansamrådet kommer nu två kvarter att bättre anpassas till områdets kulturmiljövärden. Ett kvarter sänks till fyra våningar för att bättre ansluta till angränsande bebyggelse, garage i två kvarter placeras helt under mark och till och med humlorna inom projektet Nypan surrar ska bli kvar.

Har ni missat hur det här planarbetet har förbättrats just till följd av den lyhördhet som ni eftersöker? En sak som Sverigedemokraterna har varit konsekventa med under de senaste mandatperioderna är att säga nej till när det ska byggas. Till och med nu när bostadsbyggandet störtdyker fortsätter Sverigedemokraterna att försöka stoppa byggprojekt. Den här gången är det 600 bostäder för ett par tusen stockholmare som ska bort enligt er. Berätta för mig, Gabriel Kroon: Bredvid vems hem tycker Sverigedemokraterna att bostäderna ska byggas i stället?

Anförande nr 103

G a b r i e l K r o o n (SD): Den lyhördhet du pratar om, Ulf, har inte vi hört talas om alls och heller inte de tusentals närboende som har stått bakom protesterna och som inte vill att vi ska exploatera deras värdefulla grönområden. Det är beklagligt att du inte lyssnar på dina väljare.

Jag välkomnar dig att komma ut till Nytorps gårde och berätta för allmänheten – de som rastar hunden eller spelar boll i parken – att de inte kommer att kunna spela boll eller rasta sin hund där längre därför att det kommer att byggas över 600 bostäder där. Jag tror att du kommer att få höra många besvikna röster efter det.

Det är klart att det ska byggas i Stockholm, men du kan väl inte på allvar tro att dessa 600 bostäder kommer att lösa bostadskrisen. Och du kan väl inte på allvar tro att de kommer att byggas omgående. Vi har många detaljplaner som är färdigställda och där man är redo att bygga, men där byggs inte. Det finns många anledningar till det, bland annat långtgående byggkrav som ni från Stockholms stad har ställt.

U l f W a l t h e r (S): Jag tycker att det är en ganska osexig rubrik på detta ärende – Markanvisning för parkeringsgarage till Stockholm Stads Parkering AB och badanläggning till fastighetsnämnden – men till skillnad från vad Sverigedemokraterna verkar tycka så tycker jag att det här är ett både sexigt och viktigt ärende för stockholmarna.

Möjligheterna med Nytorps gårde handlar om mycket mer än bara ett parkeringsgarage som Sverigedemokraterna värnar om. Nytorps gårde handlar om en rad aktiviteter. På sommaren är det till exempel ett uppskattat bad – Nytorpsbadet – och på vintern går det skidspår över de öppna fälten. Hela Nytorps gårde är ett populärt besöksmål för förskolor, och för den som vill ha tips finns det ett trevligt kafé som ligger mittemot Nytorps gårde. Jag föreslår att ni går dit på er höstpromenad nu på söndag och tar en fika.

I planen ligger 650 bostäder för stockholmarna i valda delar omkring gårdet. Det är ett mycket välbehövligt tillskott när vi nu ser att bostadsbyggandet riskerar att tvärnita framöver, och det är positivt att se detta projekt växa fram, med torg, aktivitetsytor och stråk. Det planeras för skola, ny livsmedelsbutik och lokaler i bottenplan, och trafiken ses över.

Stadsbyggnadskontoret har hållit i samrådet, och det arbetas vidare på en rad förbättringar av förslaget. Bland annat ska en kulturmiljökonsekvensbeskrivning tas fram, och en artinventering kommer att göras. Och om man likt mig inte tycker att parkeringsgarage är det sexigaste hoppas jag att man instämmer i att det ska bli kul att fastighetsnämnden kikar på att utveckla Nytorpsbadet.

Fullmäktige har redan fattat ett första beslut om Nytorps gårde. Det är en revidering av ett redan fattat inriktningsbeslut från 2019. Vi måste anta ett nytt beslut i huvudsak eftersom kostnaderna har ökat. En stor del av kostnadsökningen hänför sig till dyr skyfallsproblematik och en byggherre som har dragit sig ur, vilket innebär minskade intäkter. Det finns fortfarande ett litet överskott, men överskottet har minskat rejält efter att vi antog detta ärende förra gången.

Kostnaderna kan sticka i väg fort, och det är därför viktigt att kostnadsutvecklingen noggrant följs. Men exakt hur exploateringsnämnden följer upp detta ska inte fullmäktige gå in och detaljstyra. Därför kan fullmäktige i dag inte bifalla Moderaternas reservation, om den lyfts upp, utan fullmäktige ska i stället bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut. Det är mitt yrkande.

Anförande nr 105

Borgarrådet W e d i n (M): Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 106

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Vi ska i dag inom projekt Nytorps gårde fatta beslut om markanvisning för parkeringsgarage till Stockholms Stad Parkerings AB och badanläggning till fastighetsnämnden.

Nytorps gärde ska utvecklas som mötesplats med cirka 650 bostäder, förskola, idrottshall, lokaler för verksamheter och livsmedelsbutik. Förslaget innebär även en utveckling av parken och nya ytor för skyfallshantering. Det är en plan för en variation av bostadsformer, både hyresrätter och bostadsrätter, samt seniorboende, kollektivboende och LSS-bostäder.

För att minska biltrafiken inom området och för att möjliggöra en naturkaraktär på gårdarna ska majoriteten av all bilparkering ske i ett gemensamt garage i anslutning till Åstorpsringen. Det ger mig anledning att säga något om vårt välskötta bolag Stockholm Parkering.

Stockholm Parkering medverkar i detta och många andra stadsbyggnadsprocesser för att skapa en bättre stadsmiljö. Genom vårt kommunala bolag kan vi agera långsiktigt, till skillnad från många privata bolag som måste hämta in sina investeringar på kort sikt. Bolaget kan genom en strategisk planering av parkeringar under markytan frigöra gatumark för framkomlighet. När vi bygger nya parkeringar är hållbar mobilitet ett viktigt riktmärke. Nya parkeringar förses till exempel alltid med laddplatser och cykelparkeringar.

Projektet finansieras genom så kallat P-köp. Det innebär att byggherrarna mot ersättning får parkeringsplatser i garagen och därmed slipper att själva bygga egna parkeringsanläggningar. Det ger en vinn-vinn-situation där byggherrarna sparar pengar och Stockholm Parkering kan få medfinansiering till sina investeringar. Tack vare det gemensamma garage som nu byggs kan vi möjliggöra en naturkaraktär på gårdarna och minska biltrafiken i området.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag, som alltså innebär en markanvisning för parkeringsgarage till Stockholms Stad Parkerings AB och badanläggningar till fastighetsnämnden inom projekt Nytorps gärde.

Anförande nr 107

S v a n t e L i n u s s o n (C): Vi i Centerpartiet tycker också mycket om att bilar parkeras i garage för att vi ska få trevligare stadsmiljöer. Därmed yrkar jag bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen, som är en gemensam reservation.

Anförande nr 108

A n d r é N i l s s o n (L): Det var någon som efterfrågade lokala perspektiv, och jag är en lokalbo. När jag kollar ut genom mitt vardagsrumsfönster ser jag Nytorps gärde, och det är inte alltid jättekul, kan jag säga. När jag pratar med andra som bor i närheten av Nytorps gärde, till exempel småbarnsföräldrar, frågar de vart jag ska flytta, därför att det är en sådan brist på stora bostäder.

Jag tror att de över 60 000 kvadratmeter nya bostäder som nu läggs till i Björkhagen är extremt efterfrågade. Det är dock inte de enda kvaliteter man ser där, då det är ett väldigt otryggt område. Men visst är Nytorps gärde fantastiskt. På sommaren kan man gå på sommarbio där, och det brukar vara kricketfestivaler som är väldigt välbesökta och supertrevliga. Allt detta kommer att kunna fortsätta. Det är stora områden det handlar om, och mycket kommer att kunna bevaras.

Framför allt behövs det mer ljus däromkring. Det är därför jag tror att det är så viktigt att få till de nya verksamhetslokalerna i bottenplan, inte minst en butik. Det finns ju ingen stor butik i området, bara ett Coop som förra året blev utnämnt till Sveriges dyraste Coop, vilket beror på att det är det enda som finns i närheten. Där finns inte så mycket annat.

Det som finns är väldigt många skuggiga områden som känns otrygga. Jag har själv joggat förbi Nytorps gärde och inte alltid känt att det är supertryggt där, och det blir inte bättre av att man när man ligger och sover hör att det skjuts på gärdet. Det har hänt inte bara en gång utan några stycken gånger sedan jag flyttade in i närheten.

Liberalerna är väldigt tacksamma för förbättringen av hela området och närområdena, och vi yrkar bifall till Liberalernas och Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 109

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig kort. På Kristdemokraternas vägnar yrkar jag bifall till Moderaterna med fleras reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 110

L i n n é a V i n g e (SD): För några år sedan avslöjade Dagens Nyheter att nästan 100 sexdömda personer arbetade i svenska skolor. Det var män som trots att de dömts för både barnpornografibrott och sexuella övergrepp mot barn arbetade med våra barn och unga.

Jag tror att om man berättar för stadens föräldrar att en person kan dömas för våldtäkt mot barn och ändå arbeta kvar i förskolan kommer de flesta inte att tro på det eftersom det är helt orimligt. Men sanningen är att det inte finns några ordentliga rutiner för att det inte ska ske. Det måste göras mer på både statlig och kommunal nivå för att förändra detta.

Att årligen efterfråga registerutdrag för alla som arbetar med barn och unga kommer förmodligen inte att omvända några pedofiler, men det är ett sätt att se till att de som arbetar med barn och unga inte är dömda för sexualbrott och att de vuxna som stockholmarna varje dag anförtror sina barn också är lämpliga att ta det ansvaret.

Om man inte är villig att lämna ett utdrag anser jag att det är en tydlig indikation på att man kanske inte ska arbeta nära våra barn. Och jag köper faktiskt inte vänstermajoritetens bortförklaringar i denna fråga, utan vi sverigedemokrater anser att vi ska vända på varje sten och hitta varje kryphål som finns för att stoppa pedofiler. Om ni i majoriteten inte ens försöker stoppa dem som faktiskt är dömda, hur ska ni då lyckas stoppa dem som samhället inte lyckas avslöja?

Bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 111

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag tackar för motionen. Det är såklart en angelägen fråga att inte ha sexdömda som jobbar med våra barn och unga i Stockholms stad. Det kan aldrig vara acceptabelt. Det är inte något som bara jag som fyrbarnsförälder känner, utan jag tror att alla invånare i samhället känner likadant.

Personalavdelningarna i staden har gjort bedömningen att motionen inte är lagenlig. Och det är inte bara majoriteten som har varit emot motionen. Den har varit ute på remiss, och det har varit ganska enhälligt från många olika partier. Jag tror att det var Liberalerna som lyfte fram i ett motionsutlåtande att det finns ett behov av att förändra lagstiftningen. För att skydda barn och unga vore det bättre att se över och stärka lagstiftningen så att polis, när så är relevant, tidigt kan dela med sig av information till förskolor, skolor och fritidsgårdar om att det pågår utredningar om sexualbrott mot barn, inklusive eventuella domar. Det är där problemet finns.

Stadsledningskontoret säger tydligt att registerutdrag ska begäras vid nyanställning men att vi kan inte kan begära ut nya årligen. Då är vi beroende av att polisen redan vid misstanke delar med sig av informationen, men det gör de inte i dag. Där har Sverigedemokraterna, som sitter med den nationella makten i sina händer, alla möjligheter att påverka.

L i n n é a V i n g e (SD): Om man läser motionen och kommer lite längre än till rubriken ser man att det står att vi ska efterfråga årliga utdrag ur belastningsregistret. Det står inte tvinga. Och ja, det måste göras mer på riksplenet i denna fråga, men det är ingen ursäkt för att inte göra något på kommunal nivå.

Jag kommer inte att vara den typ av politiker som kommer med bortförklaringar och säger att det inte ligger på mitt bord eller att någon annan får ta hand om det. Under tiden ni kommer med era bortförklaringar, Alexander, är det fritt fram för dömda pedofiler att arbeta i våra skolor och förskolor. Det gör ni ingenting för att ändra på.

Anförande nr 113

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Det är jättebra att ledamoten är beredd att göra allt hon kan. Då skulle jag börja med att ta diskussionen med rikspolitikerna, för det är där problemet ligger just nu. Vi behöver få bort den sekretess som gör att polisen inte delar med sig till kommunen och till staden när det finns en misstänkt för barnpornografibrott eller vad det nu kan vara som är relevant. Vi får inte informationen förrän en eventuell dom kommer, om ens då. Det är alltså där vi behöver börja.

Det handlar inte bara om dem som jobbar i skolan och i fritidsverksamhet, som det står, utan om att vi ska begära registerutdrag vid nyanställning för alla som kommer i kontakt med barn och unga. Jag tror inte att vi är oense i sak, utan vi behöver nog bara börja i en annan ände.

Anförande nr 114

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Linnéa Vinge från Sverigedemokraterna kräver årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga. Man tänker sig att man på detta sätt ska förebygga sexuella och kriminella rekryteringar och sexuella brott.

Som tidigare skolborgarråd och för den delen också jurist är det lätt avfärda motionen med att den strider mot lagen och att den i stället borde väckas i riksdagen eftersom det krävs en lagändring. Detta känner SD till eftersom samma motion väcks runt om i Sveriges fullmäktigeförsamlingar.

Stockholms stads förvaltningar svarar givetvis på den inlämnade motionen. Utbildningsförvaltningen har som flera andra remissinstanser svarat och detaljerat redovisat hur rutinerna ser ut vid anställning, där kontroll av registerunderlag är en viktig del av anställningsprocessen. Kravet är dessutom absolut, det vill säga den som inte kan visa upp ett registerunderlag får ingen anställning i Stockholms stad.

Nu vill SD utvidga det till årliga registerkontroller, trots att de är väl medvetna om att det strider mot lagen. Varför väcker då SD denna motion, kan man fråga sig. Jag kan bara förklara det med att det är ren och skär plakatpolitik. De lägger fram lösningar på komplexa problem i vetskap om att det inte är möjligt för en kommun att genomföra det. Det är beklagligt att SD gång på gång bedriver plakatpolitik snarare än att driva verklig förändring. Det är dags att ta politiken på allvar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

L i n n é a V i n g e (SD): Det är inte första gången, Isabel, som ni på vänstersidan och för den delen det tidigare styret är motvilliga till denna typ av förslag. Vi ser ju också att ingenting blir gjort.

Ni kan kritisera våra förslag hur mycket ni vill. Jag diskuterar jättegärna med er om hur vi bättre kan förebygga övergrepp mot barn inom våra kommunala verksamheter, men då får ni faktiskt också kavla upp ärmarna och komma med ett enda eget förslag om vad vi ska göra åt att man kan dömas för våldtäkt och ändå arbeta kvar i våra förskolor. För jag hör ingenting om det.

Det är fantastiskt att Liberalerna helt plötsligt har vaknat upp i denna fråga. Vad gjorde Liberalerna under sina fyra år på skolborgarrådsposten? Det kan jag tala om: ingenting. Det som det tidigare skolborgarrådet har gjort i denna fråga är att kritisera mig och säga att hon är bekymrad över att Sverigedemokraterna lyfter upp frågan. Och det kan man vara, men jag är bekymrad över att en person kan dömas för våldtäkt mot barn och ändå arbeta kvar i förskolan. Det gjorde ni ingenting åt när ni hade makten, så jag tror ändå inte att den här frågan är så viktig för Liberalerna.

Anförande nr 116

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag vet inte riktigt hur jag ska bemöta ett sådant anförande. Jag tror att alla här i Rådssalen känner till vårt stora engagemang i dessa frågor, så jag tycker det är beklagligt att du klämmer ur sådana saker, Linnéa.

Med det sagt finns det en massa saker som kan göras åt det hela utan att ha registerkontroller varje år. Det är också precis vad lagstiftaren har tänkt. Det har gjorts en avvägning när det gäller hur det hela ska gå till – om man ska ta registerutdrag varje år, hur det ska gå till, när man vet att brott har begåtts, i vilken ordning och så vidare. Som vi pratade om tidigare är det viktigt att polisen snabbt informerar skolan och dess personal om något skulle uppstå.

Och jag har jättemånga förslag. Ett sådant är att utbilda personal, ställa frågor, ha löpande utvecklingssamtal med kollegor, lärare, skolpersonal och fritidspersonal samt ha medarbetarsamtal. Där får man svaren på sådana frågor.

Anförande nr 117

L i n n é a V i n g e (SD): Om jag frågar dig, Isabel, hur många dömda pedofiler som arbetar i våra förskolor och skolor kan du inte svara på det därför att du inte har någon aning. Du har heller inte lagt fram några förslag för att ta reda på det eller förhindra det.

Vi kommer att trycka på för förändringar på riksplanet, och vi kommer alltid att kunna säga att vi har gjort allt som står i vår makt för att förhindra övergrepp mot barn i våra kommunala verksamheter. Till syvende och sist handlar det om att man måste fråga sig själv vad som är viktigast. Är det att ingen vuxen ska känna sig kränkt av att lämna registerutdrag, eller är det att våra barn har en trygg förskolemiljö? Jag vet vad jag väljer.

Anförande nr 118

Ordföranden: Vi hade en liten diskussion här om vi borde censurera titeln lite grann, eftersom den möjligen strider en aning mot de språkkrav vi har i fullmäktige, och i stället skriva ”för bövelen” eller ”för tusan hakar” eller något sådant, men vi lät det passera för den här gången.

Anförande nr 119

Svante Linusson (C): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tackar för denna generositet. Jag och andra centerpartister har många gånger kommit med oerhört spännande förslag om hur vi kan förbättra digitaliseringen i denna stad. Det finns en stor potential som vi inte utnyttjar, och samtidigt finns gigantiska problem med stadens oförmåga att skapa fungerande it-system. Det blir en enorm kostnad både ekonomiskt och i form av onödig frustration och arbetsbörda för användarna.

I motionen föreslår jag att staden ska börja med klickbara länkar i sina beslutsunderlag, och jag ger ett antal mycket tydliga exempel på hur detta skulle underlätta både för vanliga medborgare att sätta sig in i, hänga med i och förstå politiken och för oss förtroendevalda.

Våra beslutsunderlag ser ut som de har gjort i 100 år, precis som i den bok från 1923 som jag håller i och som finns att läsa utanför salen. Det är sig väldigt likt fortfarande. Den enda skillnaden är att vi nu läser på en skärm. Vi har inte på något vis använt oss av de möjligheter som tekniken ger – att kunna klicka på länkar för att få upp det som det hänvisas till.

Vad är då svaret från finansborgarrådet Wangård om förslaget? Det är väldigt svårt att veta faktiskt. Hela det korta svaret är ett enda långt goddag yxskaft. Det börjar med en varning för att länkar kanske inte funkar i 100 år framåt och att historikerna då kanske inte kan följa dem. Detta har jag dock svårt att se som ett argument eftersom jag inte har föreslagit att någonting ska tas bort från de nuvarande beslutsunderlagen.

Det värsta som kan hända ifall en länk är trasig eller inte fungerar är att beslutsunderlagen ser ut precis som de har gjort i 100 år. Det värsta som kan hända är alltså att det blir lika dåligt som är standard i dag. Argumentet för att inte införa länkar är alltså att om en länk slutar fungera blir det som i dag. Det är kanske i och för sig klassisk socialdemokratisk retorik, att det ska vara jämlikt dåligt på något vis. Det ska inte finnas några beslutsunderlag som sticker ut och som är lite bättre än de andra beslutsunderlagen.

Vidare hänvisar finansborgarrådet i andra stycket i svaret till att det faktiskt går att ha flera flikar öppna samtidigt i appen Meetings Plus, vilket har absolut ingenting med länkar att göra. Sedan lägger man till en död länk som inte går till någonting alls.

Ibland undrar jag om SSU har kurser i strategisk inkompetens på sina läger – någon sorts funktionell dumhet för att slippa diskussion. För hur diskuterar man med någon som låtsas inte förstå? Lika omöjligt som det är att veta om EU-kommissionären på fullt allvar inte förstår lagstiftningen om chat control är det att veta om

finansborgarrådet på fullt allvar inte förstår skillnaden mellan en länk och en flik. Jag vet inte. Sida 85 (98)

Men det jag vet är att en politiker som inte tar till sig synpunkter om förbättringar utan i stället ägnar sig åt den sortens taktikspelande för att slippa diskussioner är en politiker som inte fokuserar på medborgarnas bästa utan mer på sin egen maktposition.

Bifall till motionen och Centerpartiets förslag!

Anförande nr 120

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag tar den här smällen för majoriteten, fast jag vet inte varför.

Först och främst är det inte riktigt sant det där med utvecklingen. Rörposten, som faktiskt finns kvar i Stadshuset, har ju inte använts. Den finns kvar fysiskt, men mig veterligen har den inte använts på 30 eller 40 år.

Att länkarna kan ändras, Svante, är helt utslagsgivande och ingen liten bisak i sammanhanget. När ett beslut har tagits är det självklart att man sedan måste kunna följa exakt hur det var med beslutet. Det har varit helt avgörande. Om det inte vore för den grejen hade länkar såklart kunnat införas, men det är helt utslagsgivande att man sedan måste kunna följa hur det var med det faktiska beslutet. Den risken går inte att tumma på.

Vi har såklart utvecklats. Det mesta är ju till exempel digitaliserat i dag, och det är inte så att man som politiker känner att det finns några problem med att följa ärenden eller olika länkar.

Anförande nr 121

S v a n t e L i n u s s o n (C): Martin Hansson i all ära – det är ingen som har föreslagit att man ska ta bort något som står i de nuvarande förslagen till beslut. Det står ju uttryckligen att det bör hänvisas till ett beslut av trafiknämnden, till exempel, som togs ett visst datum. Då kan vem som helst kolla upp det. Även om det finns en länk till trafiknämndens beslut så att man kan få upp det fort kan den medborgare som kanske inte hittar till Meetings Plus eller Insyn Stockholm också få upp det och se hur ärendena har gått till.

Länkarna har varit relativt stabila i många sammanhang, även om de skulle kunna bli mycket mer stabila i Stockholms stad. Detta kan jag hålla med om, men man kan absolut följa beslutsgången även om det skulle underlätta med en länk. Det är ingen som helst skillnad.

Det var väldigt skönt att höra att rörposten inte har använts, men jag önskar av hela mitt hjärta att Stockholms stad kunde ta ett litet steg till framåt.

Anförande nr 122

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle ha lugnat mig, för när Martin Hansson gick upp och tog den här frågan gjorde han det med bravur.

Nu kommer ett finansborgarråd som älskar rörpost, men det kanske beror på att jag har en historia av att jobba inom sjukvården, där rörposten fyller en stor funktion. Men skämt åsido, Linus, måste vi kunna ha ett samtal och en diskussion och kunna argumentera utan att du beskyller mig eller min organisation SSU för strukturell dumhet, för att inte förstå och för inkompetens. Jag tycker att det är överord, även om du gärna får tycka så. Du får tycka precis vad du vill, men det blir ganska svårt att ta dig på allvar i debatten.

Jag har ändå tagit motionen på allvar och trodde att du på allvar tyckte så. Men uppenbarligen har du skämtat bort hela debatten, och där föll din trovärdighet.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 123

S v a n t e L i n u s s o n (C): Nej, tyvärr är det inte jag som har skämtat bort detta och gjort det till något annat än vad det är. Att hänvisa till att man inte kan ha länkar därför att de inte alltid kan fungera för all framtid är inget seriöst argument. Det är bara motvilja mot förändring och förbättring.

När man ägnar sig åt den formen av strategisk inkompetens ingår det i manualen att vara förnärad efteråt därför att någon pekar på ens strategiska inkompetens, så jag är inte det minsta förvånad.

Dessutom, Karin, blir det extra svårt att ta ert svar i kommunstyrelsen eller det du skriver på allvar. Du hänvisar till att det i appen Meetings Plus finns möjlighet att ha flera dokument öppna samtidigt och att växla mellan dessa och att detta underlättar för läsaren, men det har ju absolut ingenting med frågan om länkar att göra.

Därefter står det att användarmanual för Meetings Plus finns på stadens hemsida. Och sedan finns det något som jag först tolkade som en vänlig gest från er, nämligen en länk som ni hade lagt in. Men återigen lyckades ni visa att ni inte kan hantera den digitala verkligheten, för länken fungerar inte. Det är faktiskt svårt att ta ditt svar på allvar över huvud taget när du skriver på det viset och inte ens försöker.

Jag vill tillägga en sak. Det är jätteintressant att läsa de olika tjänsteutlåtandena i detta ärende. Det är tydligt att stadsdelsförvaltningen är positiv till förslaget då de jobbar nära medborgarna och ser hur det skulle underlätta för medborgarna att ta till sig beslut. Flera av de mer centrala förvaltningarna tycker däremot att det bara verkar ge mer jobb och försöker hitta orsaker till att det blir extra jobbigt att lägga in detta.

För de förvaltningar och för oss politiker som faktiskt jobbar och vill ha en dialog med medborgarna och som vill att det ska vara lätt att följa politiken och att politiken ska ha ett högt förtroende skulle detta vara ett sätt att förbättra för alla medborgare.

Anförande nr 124

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Detta verkar väcka mycket känslor. Jag kan säga att jag själv fick en rad olika känslor när jag läste ärendet. När jag såg länken i borgarrådets synpunkter tyckte jag att det var väldigt underhållande. Sedan utövade jag lite självreflektion över att ha blivit så kommunbyråkratisk att jag tyckte att den där länken var otroligt rolig, och då fick jag lite ångest i stället.

Med de orden yrkar jag bifall till Moderaternas och Centerpartiets gemensamma reservation i kommunstyrelsen. Sida 87 (98)

Anförande nr 125

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är född 1997 och minns inte mycket om rörpost, men jag tycker att det låter som en jätterolig grej. Det kanske blir en motion om det i framtiden.

Även Kristdemokraterna känner sig framåtlutade och tycker att det vore bra med klickbara länkar, så vi yrkar också bifall till Moderaternas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen, som även där understöddes av Kristdemokraterna.

Anförande nr 126

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Det passar väldigt bra att denna motion debatteras just i dag. Jag skrev den för ungefär åtta månader sedan, men i dag börjar den årliga beredskapsveckan, som bland annat syftar till att öka människors motståndskraft inför kriser och krig, bland annat precis det som min motion handlar om.

Jag ser på stadens hemsida att man har skapat en egen sida om just beredskapsveckan, och det är superbra. Dock hänvisar man mest till MSB:s egen hemsida, och man har inte riktigt några egna utåtriktade aktiviteter. Det tycker jag är tråkigt. Jag tycker att man hade kunnat ha en högre ambition för beredskapsveckan från stadens sida.

Jag hoppas i stället få se mina förslag om samverkan med civilsamhället och de frivilliga försvarsorganisationerna för att stärka medborgarnas kunskap om sin egen beredskap som en konkret aktivitet under nästa års beredskapsvecka.

Som vi vet i dag är just invånare i större städer mest sårbara eftersom de ofta saknar tillgång till alternativa värme- och matlagningsskällor såsom vedspis. De kanske inte har någon matkällare, och maten i butikerna tar slut efter bara några få dagar om logistikkedjan brister, oavsett anledning, vilket man väl kan anta att den kommer att göra om bomberna faller utanför. Många i staden skulle alltså stå handfallna i ett omfattande kris- eller krigsscenario.

Jag noterar att remissinstanserna är positiva till förslagen, inte minst förslaget om att stärka enskildas beredskap. Storstockholms brandförsvaret skriver att man ser positivt på initiativ för att stärka dels stadens beredskap, dels enskildas förmåga att hantera fredstida situationer och höjd beredskap.

Jag undrar: Anser finansborgarrådet att stockholmarnas förmåga att klara sig upp till sju dagar på egen hand är god, eller finns det mer att göra för att förbättra stockholmarnas förmåga att klara sin egen försörjning av mat, vatten och värme i ett krigsscenario så att stadens resurser i stället kan riktas till de allra mest sårbara grupperna i samhället, som inte kommer att kunna klara sig själva oavsett vad som händer. Är borgarrådet annars beredd att gå vidare med förslagen i motionen till nästa års beredskapsvecka?

Anförande nr 127

Gabriel Kroon (SD): Jag ville bara tacka dig, Kristin, för en bra motion. Vi sverigedemokrater ställer oss bakom den och yrkar bifall till er och alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 128

Kristin Jacobsson (C): Jag tackar för förtroendet.

Anförande nr 129

Borgarrådet Lindblom (V): Jag tänkte ta tillfället i akt och prata lite om ett nytt favoritämne jag har. Det handlar om just civilt försvar och krisberedskap. Jag har varit

prepper länge, men mitt intresse väcktes lite särskilt när jag blev ordförande i Storstockholms brandförsvaret vid årsskiftet.

Sida 89 (98)

Jag tycker att motionen på många sätt pekar på viktiga frågor, men jag skulle vilja bredda diskussionen något. Det civila försvaret är en grundbult i totalförsvaret och handlar om hela samhällets motståndskraft i krig eller krigsliknande situationer. Det handlar både om skydd av civilbefolkningen och om att viktiga samhällsfunktioner ska fortsätta att fungera, men det handlar också om att avlasta försvarsmakten för att se till att den kan klara sitt militära uppdrag. Det spelar liksom ingen roll hur avancerade vapensystem som försvarsmakten har om inte sjukvård, järnväg och räddningstjänst fungerar, för då kommer det ändå att krackelera vid fronten.

Trots detta tycker jag att det civila försvaret är något som hela tiden glöms bort. Försvaret ska få 27 miljarder de närmaste åren. Samtidigt har vi en minister som gjorde ett utspel om att räddningstjänsten och kommunerna ska få dela på 220 miljoner kronor. Det betyder att 100 miljoner kronor ska gå till skyddsrum, som bland annat nämns i motionen. Det är alltså 100 miljoner kronor till samtliga kommuner i hela landet och ungefär 10 miljoner till Stockholms stad. Problemet är att vi har 6 500 skyddsrum i olika storlekar, och om man slår ut satsningen på våra skyddsrum blir det ungefär 795 kronor per skyddsrum. Det räcker möjligtvis till en orkidé men inte till mycket mer iordningställande än så.

Sedan har vi räddningstjänsten, som ska få 120 miljoner kronor. Vi pratar alltså om räddningstjänster över hela landet. Samtidigt har vi en situation där MSB pekar på att personalstyrkan behöver fördubblas om räddningstjänsten ska kunna möta sitt utökade uppdrag. För Storstockholms brandförsvaret skulle det innebära att våra kostnader för personal ökar med 550 miljoner kronor, men av regeringen får vi i bästa fall 18 miljoner.

Vad bör då göras? Vi ska fortsätta med det arbete som har påbörjats i staden. Vi har väldigt duktiga strateger på stadsledningskontoret som jobbar just med att samordna till exempel civilplikten och hur vi ska jobba med våra krigsplaceringar. Men en sak som jag saknar är ett tydligt utpekat ansvar när det gäller vem som ska göra vad. Vem ska följa civila till skyddsrummen, och vem ska iordningsställa skyddsrummen? Här behöver staten kliva fram, för det är många uppdrag inom ramen för det gamla totalförsvaret som inte har fått en tydligt utpekad aktör.

Återigen: Det handlar om hela samhällets beredskap och motståndskraft. Därför är jag djupt orolig över den budget som regeringen har lagt fram när det gäller välfärden, där vi kommer att få se stora nedskärningar runt om i landet. Det är inte så man bygger försvarsvilja. Den byggs underifrån, och då måste samhället hålla ihop och vara starkt.

Anförande nr 130

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Det var jätteintressant inlägg du gjorde, Clara, och jag gläds åt att höra ditt engagemang i dessa frågor, som precis som du sa har varit bortglömda alldeles för länge.

Du sa att det kommer att krävas enorma resurser för att komplettera räddningstjänsten, vilket också står i svaret från kommunstyrelsen, om jag minns rätt. Jag tycker att den civilplikt som nu införs är ett bra förslag, och vi står bakom det. Men som vi föreslår i

motionen kan man också samarbeta med organiserade frivilliga, såsom frivilliga resursgrupper som stöder räddningstjänsten i att exempelvis evakuera.

Sida 90 (98)

Jag tycker inte att det duger att vänta på att staten ska ge alla lösningar, för staten kommer inte att ge alla lösningar. Som du sa byggs en god beredskap underifrån och ovanifrån. Det går inte att vänta och se. Det här kommer vara en utveckling över tid där vi lär under tiden.

Anförande nr 131

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag har full respekt för att man vill att kommunerna ska gå före. Vi går ju före i den meningen att vi kommer att göra allt vi kan för att skydda vår gemensamma välfärd från nedskärningar.

Vi har nyligen fattat beslut i direktionen för Storstockholms brandförsvaret om att investera strax under 30 miljoner kronor för att höja vår beredskap. Det gäller klimatet, för vi kommer att få se allt fler översvämningar, stora nederbörder och slukhål i diverse motorleder framöver. Vi behöver rusta oss, både vad gäller klimatrelaterade faror och förändringar, som sagt, och vad gäller kriser och krig.

Jag vill dock understryka att det vore djupt olyckligt om 290 kommuner gick igång och organiserade saker var och en på sitt håll. Det blir inte en sammanhållen försvarskedja, utan alla länkar måste sitta ihop. Det efterfrågar jag återigen.

Vi har våra uppdrag, och vi jobbar med dem och med den kommunala räddningstjänsten. Om vi ska kunna rusta våra skyddsrum och ta oss an civilplikten fullt ut måste staten kliva fram med finansiering men också tydligt peka ut vem som är ansvarig. Nu är det fullt fokus på försvarsmakten, inte på kommunerna.

Anförande nr 132

E m e l i e S t a r k (S): Rysslands fullskaliga och brutala invasion av Ukraina är oprovocerad, olaglig och oförsvarlig. Om Ryssland slutar att invadera Ukraina tar kriget slut. Om Ukraina slutar att försvara sig slutar Ukraina att existera. Vi ska fortsätta att visa solidaritet med Ukraina.

Hotet i vår närhet har ökat, och beredskapsfrågan har blivit än mer aktuell. Ovanpå detta har vi kriser, såsom pandemi, skogsbränder och översvämningar, och detta visar att den samlade samhällsliga beredskapen behöver bli bättre. Det är vi överens om.

Stadsledningskontoret och flera nämnder har redovisat ett pågående arbete i staden med bland annat risk- och sårbarhetsanalyser samt insatser i samverkan med statliga och regionala organ. Vi här i kommunfullmäktige har med majoritet gett kommunstyrelsen i uppdrag att snabba på arbetet med skyddsrum, men mer behöver göras.

I kris behöver vi en stark välfärd med motståndskraft i kommunens verksamhet. Egen rådighet och satsningar på välfärden är viktigt för att öka den civila beredskapen, med både ökad verksamhet i offentlig regi och ökad finansiering. Informationsuppdraget ligger på våra statliga myndigheter. Det är viktigt att vi inte springer i väg på egen hand utan håller ihop arbetet.

Andemeningen i motionen är bra, och jag vill tacka för att ämnet lyfts upp. Det är jätteviktigt i dessa tider. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Sida 91 (98)

Anförande nr 133

Kristin Jacobsson (C): Jag har lite synpunkter och funderingar kring det du sa, Emelie. Det du sa inledningsvis, att vi ska fortsätta att visa solidaritet med Ukraina, var jättebra. Det måste vi naturligtvis göra.

Sedan tyckte jag att du tappade fokuset på kriget lite. Du pratade om risk- och sårbarhetsanalyser som någonting nytt och att det är något som stadens förvaltningar eller nämnder har fått i uppdrag att göra. Men det har varit funnits regler i 20 år om att man ska göra risk- och sårbarhetsanalyser. Det är ingenting nytt, och du kan inte lyfta fram det som något som stärker det civila försvaret.

Dessutom blir jag lite trött på att man när man pratar om krig alltid ska lyfta fram de fredstida olyckorna. Det är olika saker, det är olika lagstiftning, det är olika regler och det är olika förutsättningar. Man måste kunna hålla fokus på kriget och dess konsekvenser vid något tillfälle, även för den fredstida krisberedskapen.

Anförande nr 134

Emelie Stark (S): Svaret är att vi i krig och kris behöver samla den civila beredskapen i dess helhet, och då behöver vi möta alla utmaningar som finns, oavsett om det är naturkatastrofer eller krig. Vi behöver se till att vi har en civil beredskap för alla risker som finns.

Anförande nr 135

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vi från Liberalerna instämmer i den gemensamma reservationen från Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna i kommunstyrelsen. Det är inte konstigt att vi gör det, för det är en väldigt genomtänkt motion som är skriven av en av riksdagens främsta experter på området, Kristin Jacobsson. Det finns alltså mycket kunskap och klokskap bakom motionen som borde göra att majoriteten tar till sig den.

Jag tycker framför allt att det är viktigt med perspektivet att vi som kan klara oss i en kris ska se till att klara oss i en kris. Här kan kommunen, inte minst Stockholms stad, göra väldigt mycket mer än vad som görs i dag.

Ett annat perspektiv är vikten av att se näringslivet som en resurs och inte som ett problem när det gäller beredskapsfrågorna, för vi kommer tyvärr att vara beroende av produktion av olika saker även om det värsta skulle hända och vi hamnar i en krigsliknande situation. Detta behöver vi börja förbereda för redan nu, men det verkar tyvärr finnas en del ideologiska skygglappar som jag inte riktigt förstår varför de finns.

Sen undrar jag över något. Det är ju finansborgarrådet som är föredragande borgarråd, men jag har inte hört något än. Det kanske kommer något inlägg så småningom.

E m e l i e S t a r k (S): Jag råkar också vara lite av en expert i beredskapsfrågor, och därför företräder jag Socialdemokraterna i dag. Jag hoppas att det är okej.

Vi socialdemokrater vill stärka beredskapen genom att öka rådigheten över samhällsviktig verksamhet, och det innebär även att öka verksamheter i egen regi. Det nämns som att det är något ideologiskt för oss. Och ja, det är sossigt att öka saker i egen regi och att satsa på välfärden, men det är också vetenskapligt bra för vår beredskap. Totalförsvarets forskningsinstitut har släppt en rapport om investeringar och ägande i hälso- och sjukvård som visar på en ökad risk med privata ägande eftersom det begränsar allmänhetens insyn och kontroll.

Under pandemin kunde vi se att det absolut fanns privata aktörer som var snälla och ställde upp. Men det fanns också de som inte ställde upp, och vi kan inte sätta vår livet till snällhet när det gäller vår beredskap. Vi behöver en beredskap som finns där när krig och kris kommer.

Anförande nr 137

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Som påpekas i motionen var det många företag under pandemin som var en förutsättning för att vi över huvud taget skulle klara oss igenom den. Man växlade upp produktionen av olika produkter som vi behövde, man hittade snabbt nya vacciner etcetera.

Det finns massor av saker som det privata näringslivet gör mycket snabbare än om det görs inom ramen för statligt ägande. Ett exempel är Kina, som tog fram ett vaccin som inte funkade. Så det behövs nog både kommunala och privata verksamheter. Det gäller bara att få alla att jobba ihop, och det är vad hela motionen handlar om. Jag vidhåller därför att det vore väldigt bra att bifalla den.

Anförande nr 138

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Fru ordförande! Jag tackar fullmäktigeledamoten för en viktig motion. I den budget vi har lagt fram för i år tar vi upp frågan om skyddsrum och också att alla nämnder och bolag har ett ansvar för att bidra till upprustning av skyddsrum och annan nödvändig infrastruktur vid kriser. Här har vi helt enkelt ett jobb att göra, vilket är viktigt att lyfta upp.

Motionären lyfter också upp frivilligkrafter, och där har vi skrivit i budgeten att vi behöver titta på möjligheten att medverka till att skapa frivilliga resursgrupper som också kan vara med och bidra. Detta är en fråga som inte kommer att lösa sig det här året, utan vi kommer att behöva ha perspektivet att skapa trygghet och säkerhet i vår stad under lång tid framöver. Det som vi har framför oss är en väldigt osäker framtid, och den osäkerheten kommer tyvärr att öka.

Nu när vi pratar om beredskap skulle jag också vilja säga några ord om klimatkrisen och den kris för våra ekosystem som just nu pågår. Det kommer att bli allt tydligare för väldigt många människor vilket djupt allvarligt läge vi står inför. Det är faktiskt en typ av kris som ytterst kan hota hela vår civilisation och livet på jorden.

Det är uppenbart att klimatrelaterade säkerhetsrisker kommer att spela en allt större roll i framtiden. Det kommer att påverka fred och säkerhet, och det kommer också att

påverka det som vi alla i detta rum och på detta jordklot är helt beroende av, nämligen mat. Redan i dag säger FN:s klimatpanel att extremväder har utsatt miljoner människor på vår planet för akut livsmedelsosäkerhet, och det är detta som är det stora hotet också framöver, alltså vad det förändrade klimatet gör med det som vi behöver, det vill säga både mat och rent vatten.

Vi här i Stockholm kommer också att behöva ha med oss hur vi ska rusta oss inför detta. Vi pratar väldigt mycket och kommer att behöva prata ännu mer om hur vi ska rusta oss mot skyfall och förhindra att till exempel tunnelbanesystemet slås ut på grund av översvämningar men också värmeböljor som människor avlider av när de blir för allvarliga. Hur ska vi rusta oss inför det hotet? Det gäller inte minst äldreomsorgen, där man kan vara särskilt sårbar, men också barns utsatthet när det gäller värme.

Sedan har vi djupt livsavgörande frågor som mat och vatten, som också vi kommer att behöva tänka på mer och mer framöver och behöva rusta oss för. Detta kommer att vara en av våra allra viktigaste säkerhetsfrågor framåt.

Anförande nr 139

O r d f ö r a n d e n : Det ska enormt mycket till innan jag ens tänker tanken att avbryta en talare. Jag var rätt nära nu, Åsa, för du var långt ifrån ämnet, som utgår från frågan om kriget i Ukraina. Det handlar inte om andra sorters beredskap. Det är en jätte viktig debatt, men den får vi ta i ett annat sammanhang. Jag vill därför be Dennis och Nike, som står på talarlistan nu, att inte ta den debatten i det här sammanhanget.

Anförande nr 140

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Om det är förenligt med ämnet att resonera om skyddsrum tänkte jag göra det lite grann, för det är en viktig fråga som har lyfts upp. Utan att på intet sätt raljera är detta något som olika politiska majoriteter tidigare i Stockholm har haft svårt att rikta underhållspengar till därför att det är så mycket annat viktigt som vi vill rikta pengar till.

Från början, när det kommer till våra större skyddsrum, exempelvis befolkningsskyddsrummen, var det kommunen som byggde men staten som finansierade. Detta ställer krav på staten framåt att faktiskt leverera när det kommer till finansiering av skyddsrum och annan beredskap för civilbefolkningen.

Jag ska säga några ord om detta. Jag besökte Katarinagaraget nyligen tillsammans med ansvarig minister. Den förra regeringen tillsatte en utredning för att se över hur skyddet för civilbefolkningen ska se ut vid väpnade angrepp, och utredningens förslag håller på att beredas i Regeringskansliet. Detta är något vi ser fram emot.

Om vi blickar bakåt var det under tidigt 2000-tal som regeringen Persson gav besked om man skulle sluta bygga skyddsrum, och efter detta har vi en skuld att hämta in även från statligt håll. Men det är bra att man från nationellt håll har sagt att vi behöver vidta åtgärder som får effekt här och nu, och då tillförs medel i ett snabbspår redan under 2024. Det var detta som beskedet från regeringen handlade om denna gång kopplat till budgeten. Det är inte tillräckligt, utan mer behövs. Detta märker vi särskilt i Stockholm, som har väldigt stora skyddsrum och dessutom en underhållsskuld för dem.

Jag skulle säga att det här ställer krav på oss alla från respektive parti att alltid komma ihåg denna fråga och att inte göra om samma misstag. Samtidigt som vi önskar att man nationellt ska leverera i frågan behöver vi också göra det lokalt.

Sida 94 (98)

Med de orden yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 141

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig väldigt kort. Vi i Kristdemokraterna tycker också att det är viktigt att samla, samordna och samverka för att förstärka och förbättra frivilligas, stadens och det privata möjligheter att stärka vårt skydd inför krävande kriser. Därmed yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna med understöd av Kristdemokraterna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 142

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att jag har den största respekt för presidiet. Ni gör ett utmärkt jobb med att stötta oss och ta oss igenom debatterna här och hålla ordning och reda.

Jag vill säga att jag har läst motionen noggrant, och jag uppfattar att den handlar om beredskap vid kriser, bland annat krig. Men där nämns också översvämningar och utmaningar kring mat och de olika typer av kriser som kan drabba vår stad. Då tycker jag att det är mitt ansvar, särskilt i det uppdrag jag har som miljö- och klimatborgarråd, att lyfta fram den största krisen av dem alla. Så har jag tolkat motionen: beredskap vid kriser. Jag lyfte fram den största kris vi står inför.

Jag kommer att fortsätta att lyfta upp dessa frågor gång på gång i fullmäktige därför att vi än så länge saknar krisinsikt i samhället. Detta måste vi ändra på för att kunna vidta de åtgärder som krävs.

Anförande nr 143

O r d f ö r a n d e n : Vi tar till oss det.

Anförande nr 144

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill verkligen instämma med Åsa Lindhagen. I motionen står det uttryckligen kris och krig. Till exempel de scenarier som räddningstjänsten och MSB tittar mycket på just nu handlar om att vi ska bygga upp det moderna totalförsvaret. Det var ett beslut som fattades av den förra regeringen 2015.

Det handlar också, återigen, om samhällets beredskap vid till exempel klimatrelaterade kriser. Om det är någonting som till exempel svensk räddningstjänst sitter med just nu är det hur vi ska hantera de enorma vattenmängder vi har sett i exempelvis Åre eller det slukhål vi såg i Stenungsund och så vidare. Vi kommer att behöva vänja oss vid den typen av scenarier.

Vår beredskap i bred bemärkelse måste ta sikte både på olika typer av kriser och på rena krigssituationer, för dessa saker hänger ihop, även om det är olika lagstiftning. Det handlar om vår allmänna beredskap.

Jag vänder mig emot den där uppdelningen, att man inte skulle kunna prata om rådighet, välfärd och så vidare. Det civila försvaret handlar ju om hela samhällets beredskap vid just krig och kris. Det handlar om att säkerställa de allra viktigaste samhällsfunktionerna. Det handlar om sjukvården, om transporter och om räddningstjänsten, exempelvis, så självfallet kommer frågor som rådighet in i bilden.

Det finns en anledning till att vi har fått varningar för utländskt ägande inom till exempel välfärden. Det finns en anledning till att många kommuner har lärt sig läxan att vi inte kan förlita oss på just-in-time-leveranser av olika typer av beredskapsmaterial. Vi måste bygga upp en egen förmåga och en egen lokal produktion av vissa basala saker som är grundläggande för vår beredskap.

Vad gäller befolkningsskyddsrummen tycker jag att det var lite extra ironiskt att ministern valde just Katarinaberget, som är ett av våra sex befolkningsskyddsrum i Stockholm. Tittar man på det samlade upprustningsbehovet hos dessa sex ser man att det kommer att behövas drygt 1 miljard kronor.

Totalförsvaret är en angelägenhet för hela samhället. I detta ligger det privata näringslivet, civilsamhället, kommuner, regioner och statliga myndigheter. Kommunerna kommer inte att kunna rusta sina skyddsrum själva. Det är helt omöjligt. Ytterst är det statens ansvar, och därför blev jag och många med mig oerhört provocerade av utspelet om att det nu kommer 100 miljoner och att man kan sätta igång med Katarinaberget. Nej, det kan man inte. Det blir 795 spänn per skyddsrum i Sverige. Det duger inte.

Man kan inte fortsätta att hela tiden glömma bort den kommunala och regionala nivån. Just nu är de nivåerna de absolut svagaste länkarna i hela försvarskedjan. Återigen: Försvarsvilja byggs underifrån, och då måste vi ha ett starkt samhälle i botten.

Anförande nr 145

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Jag skulle vilja ta upp lite grann om det här med rådighet igen, för det är klart att rådighet är jätteviktigt under ett civilt försvar. Men det handlar om väldigt mycket mer än att göra allting i egen regi. Det är absolut så att det kan handla om att ställa krav i upphandlingar och om att skriva avtal. Det handlar också till viss del om att ha lager, som du säger, Clara Lindblom. Men lager i egen regi kan bara ge handlingsfrihet en kortare tid, så länge lagren finns. Tar lagren slut behövs andra lösningar. Då är näringslivet det som kommer att kunna hjälpa oss. Därför måste vi också ha avtal med näringslivet, och vi behöver ingå dem nu i fredstid för att kunna dra nytta av dem under höjd beredskap och krig.

Det behövs för den delen också ett motståndskraftigt jordbruk i vardagen. Det behövs bönder som vill odla och föda upp djur. Vi tjänar också på att i vardagen, exempelvis i våra skolkök, använda närodlad mat.

Anförande nr 146

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Som jag nämnt flera gånger ingår näringslivet i begreppet civilt försvar. Detta råder det inga tveksamheter kring. Däremot tycker jag att pandemin borde ha fungerat som ett smärtsamt uppvaknande när det kommer till de stora marknadsmisslyckanden vi ser i Sverige. Det finns anledningar till att vår hälso- och sjukvård och vår äldreomsorg inte klarade trycket från pandemin. Bland

annat är det så att vi i Stockholmsregionen har den mest privatiserade vården och omsorgen i hela landet. Vi såg oerhört stora problem gällande samordningen när man skulle inrätta så kallade covidteam. Det fanns kris klausuler som den förra majoriteten valde att inte använda. Vi hade en vaccinationstakt som var under all kritik.

Sida 96 (98)

Ja, självklart är frågan om ökad råddighet även en fråga om att samhället ska stå pall i fredstid, i händelse av pandemier, i händelse av klimatrelaterade katastrofer och ytterst också i händelse av krig.

Anförande nr 147

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Eftersom Karin Ernlund har blivit partisekreterare och Jonas Naddebo är sjuk faller det på mig att hålla det här anförandet.

Alla stockholmare ska kunna leva i trygghet. Tyvärr visar de senaste månadernas utveckling raka motsatsen. Vi ser skjutningar, våldsdåd och sprängningar. Allt detta har blivit en del av stockholmarnas vardag. Organiserad brottslighet och kriminella nätverk sprider sig allt längre ned i åldrarna. Framför allt unga i utsatta områden är drabbade. Det är helt uppenbart att det behövs fler åtgärder och nya angreppssätt för att snabbt och effektivt få bukt med de här problemen.

Trefas, en metod baserad på samverkan mellan polis, socialtjänst och kriminalvård, är ett sådant exempel, som påbörjades under förra mandatperioden. Det är bra att den nya majoriteten har tagit det vidare. Men vi ser också med anledning av det som nu sker att det krävs tydligare samverkan mellan myndigheter och civilsamhälle och tidigare insatser. Vi politiker måste snabba på arbetet med att få fler och tillgängliga poliser och ordningsvakter samtidigt som vi ser till att föräldrar och barn kan ha en betydelsefull tillvaro i den lokala idrottsföreningen och ökar tryggheten i sina närområden genom att nattvandera. Allt det här måste vi kunna göra.

Ett sätt att kraftsamla är att lära av framgångsrika metoder från andra städer när det handlar om att stävja våld och brottslighet. En metod som har använts bland annat i New York är Cure Violence. Metoden ersätter naturligtvis inte de akuta polisiära insatser som behövs, men vi måste kunna ha två tankar i huvudet samtidigt. Cure Violence går ut på att låta civilsamhället bidra. Vi måste ta till vara alla goda krafter för att stoppa det dödliga våldet. Det bygger på att människor från civilsamhället med förankring i lokalsamhället arbetar uppsökande tidigt vid misstanke om att en konflikt håller på att bryta ut. Det här följer en tredelad förebyggande strategi: upptäck och avbryt planerat våld, förändra beteenden hos högriskindivider och förändra samhällsnormer.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 148

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Våld och kriminalitet hör inte hemma på Stockholms gator. I vårt gemensamma Stockholm ska alla stadsdelar vara trygga. Det är vi nog helt överens om. Vi verkar också vara överens om att vi måste göra mer när våldet ökar. Vi måste agera både snabbare och mer kraftfullt och ständigt analysera vilka metoder vi använder och vilka verktyg som står till vårt förfogande. Samtidigt är det viktigt att den komplexa problembild som vi nu har i Stockholm bemöts med långsiktighet i våra insatser och i vårt arbete.

Den här specifika metoden, Cure Violence, är ännu inte beprövad och utvärderad i Sverige. Vår evidensgivare nickar. Det saknas också tillräcklig information om metoden hos andra, såsom Brottsförebyggande rådet. Jag anser därmed att det är lite tidigt att gå in med ett pilotprojekt just nu. Det saknas helt enkelt tillräckligt underlag. Jag tror också att det är svårt att översätta situationen i New York rakt av till Stockholms gator.

